

16473 266

BORIS REA

ARITMEETIKA

III KLASSILE

II VIHK

R
K

„PEDAGOOGILINE
KIRJANDUS“
TALLINN
1947

2/25/81

Sundeksemplar

BORIS REA

ARITMEETIKA

III KLASSILE

2. VIHK

~~3085~~

RK

„PEDAGOOGILINE KIRJANDUS“

TALLINN 1947

2

25181

A 16473

5. Jagamine 10-, 100-, 1000-ga jne.

610. Mitu 10-kopikalist saab 300-st (600-st, 1200-st, 420-st, 2350-st) kopikast?

$$300 : 10 = \dots\dots\dots$$

611. 10-kilone kast kompvekke maksab 120 rbl. Mis maksab kilo kompvekke?

612. Mis maksab kilo kompvekke, kui 10 kilo maksab 245 rbl.?

613. Jagada antud arv 10-ga tähendab leida, mitu kümnelist (täiskümnelist) saab antud arvust.

Järgnevais arvudes eraldada püstkriipsuga täiskümnete arv: 2/0; 20/0; 130; 315; 1200; 15 000; 45 100; 76 250; 27 177.

614. 10-ga jagamisel jätan kõrvale jagatava viimase numbri ja saangi jagatise. Kõrvalejäetud number näitab jääki (kui see on null, siis jääki ei ole).

400 : 10	304 : 10	8765 : 10	125 430 : 10
900 : 10	615 : 10	15 000 : 10	576 600 : 10
340 : 10	1 000 : 10	43 400 : 10	675 000 : 10
520 : 10	1 200 : 10	72 230 : 10	1 405 400 : 10
685 : 10	1 230 : 10	68 157 : 10	1 000 000 : 10

615. Mitu 1-rublalist saab 3000-st (6500-st, 2340-st, 12 300-st) kopikast?

616. 10-kilone kott püülijahu maksis 165 rbl. Kui palju maksab 1 kilo seda jahu?

617. Tuhat telliskivi maksab 150 rbl. Mis maksab üks telliskivi?

618. Kassapidajal oli lugeda 560 000 rubla. Ta jaotas selle raha pakkidesse à 1000 rbl. Mitu pakki ta sai?

619. Jagada antud arv 100-ga (1000-ga, 10 000-ga jne.) tähendab leida, mitu sajalist (täissada) (tuhandelist, kümnetuhandelist jne.) saab sellest arvust (või mitu sajalist, tuhandelist jne. on selles arvus).

Arvud: 200 000 37 500 56 727 140 003

Sajalisi (täissadu):

Tuhandelisi (täistuhandeid):

Kümnetuhandelisi:

620. Eraldan püstkriipsuga täissadade arvu: 2500; 12 600; 131 000; 3450; 67 444; 234 567.

621. Eraldan püstkriipsuga täistuhandete arvu: 4000; 37 000; 562 000; 5400; 7535; 12 475; 340.

622. Eraldan püstkriipsuga kümnetuhandelised (täiskümned tuhanded): 40 000; 120 000; 450 000; 35 300; 39 478; 5708; 1237.

623. Mitu täissada tuhandet on arvudes: 235 000; 44 000; 1 560 000; 4 500 000; 3 524 416; 365 005.

624. 100-ga jagamisel jätan kõrvale jagatava kaks viimast numbrit ja saangi jagatise. Kõrvalejäetud numbrid näitavad jääki (kui need on nullid, siis jääki ei ole).

Seletan, mida tuleb teha, et jagada 1000-ga, 10 000-ga, 100 000-ga?

625.

600:100	540:100	4 340:1 000	250 000:10 000
2 300:100	6 430:100	5 000:1 000	238 000:10 000
7 400:100	12 410:100	24 000:1 000	1 300 000:10 000
6 000:100	8 435:100	15 700:1 000	1 300 000:100 000
24 700:100	10 000:100	27 430:1 000	2 850 000:100 000

626.

jagaja	: 10	: 100	: 1000	: 10 000
jagatav				
70 000				
80 000				
670 000				
90 000				
1 000 000				

627. 620 000 Kuidas muutub number 2 väärtus neis arvudes (ülalt alla)?
 62 000
 6 200 Kuidas muutub number 6 väärtus?
 62

628. Mis sünnib arvuga 17 000, kui maha kriipsutada paremalt poolt üks null? kaks nulli? kolm nulli?

629.

720 000:	10	345 654:	10	$x \cdot 10 =$	70
720 000:	100	345 654:	100	$x \cdot 100 =$	800
720 000:	1 000	345 654:	1 000	$x \cdot 1 000 =$	9 000
720 000:	10 000	345 654:	10 000	$x \cdot 10 000 =$	20 000

630. Mitu korda on 700 enam kui 70?

" " " 630 " " 63?

" " " 5 000 " " 50?

" " " 3 000 " " 300?

" " " 15 000 " " 15?

" " " 80 000 " " 8?

631. Arvu 5400 vähendati 10 korda ja saadud arv jagati veel 10-ga. Mitu korda vähenes lõpuks arv 5400?

632. Arvu 35 000 jagati 10-ga ja saadud arv veel 100-ga. Mitu korda vähendati arvu 35 000?

633. Linda mõtles ühe arvu. Kui seda jagada 10-ga ja saadud arv 100-ga, siis saab 13. Mis arvu mõtles Linda?

634.	700 000 : 10	700 000 :	10 :	10 :	10 : 10 : 10
	70 000 : 10	800 000 :	100 :	100	
	7 000 : 10	1 000 000 :	1 000 :	1 000	
	700 : 10	600 000 :	10 :	100 :	100
	70 : 10	500 000 :	100 :	1 000	

Lahendada kahel viisil: 40 000 : 10 : 10 : 10.

a) 40 000 : 10 = 4 000

4 000 : 10 = 400

400 : 10 = 40

b) 40 000 : 1 000 = 40

635.	1 000 cm =	m	10 000 g =	kg
	1 000 mm =	m	100 000 g =	kv
	10 000 mm =	m	2 000 g =	kg
	20 000 m =	km	1 000 000 g =	t
	325 000 m =	km		

636. Kilomeetri pikkuse maantee parandamine jaotati võrdselt 100 töölise vahel. Palju teed tuli parandada igal töölisel?

637. Laskeharjutusteks anti iga 10 sõduri kohta 120 padrunit. Väeüksuses oli 1000 sõdurit. Kui palju padroneid neile jagati?

638. 100 kotti kartuleid kaalub 8200 kg, kott jahu on 32 kg kergem kui kott kartuleid. Kui palju kaalub kott jahu?

639. Rong sõitis 10 tunniga 450 km. Kui pika maa sõidab see rong sama kiiruse juures 100 tunniga?

640. Kalurite artell püüdis 1 800 kg kalu. Sellest müüdi $\frac{1}{100}$ osa, $\frac{1}{10}$ ülejäägist suitsetati ära ja muu osa soolati sisse. Mida arvutada?

641. Kui palju petrooleumi kulutavad 10 lampi põledes 10 öhtut, kui üks lamp kulutab ühe öhtuga 145 g petrooleumi?

6. Täiskümnete, -sadade ja -tuhandete korrutamine.

642. Arvutan peast: 5·40 sajalist; 7·3 kümnelist ja 6·4 tuhandelist; 3·5 kümnetuhandelist; 4·3 sajatuhandelist.

Kirjalikult. Näidis: 700

$$\begin{array}{r} 700 \\ \cdot 5 \\ \hline 3500 \end{array}$$

643.	8 · 30	14 · 80	4 · 500
	9 · 40	35 · 90	14 · 300
	12 · 50	92 · 20	24 · 500
	24 · 70	6 · 400	32 · 700

644.	5 · 4 000	12 · 12 000	3 · 20 000	15 · 50 000
	6 · 7 000	24 · 3 000	6 · 30 000	23 · 40 000
	4 · 9 000	52 · 5 000	8 · 90 000	37 · 60 000
	8 · 3 000	67 · 7 000	5 · 70 000	55 · 70 000

645.	4 · 5 420	6 · 12 300	3 · 127 000	6 · 25 310
	5 · 6 400	7 · 25 600	5 · 632 000	8 · 34 560
	6 · 4 310	5 · 134 700	6 · 540 000	3 · 257 350
	8 · 4 700	4 · 535 600	8 · 120 000	4 · 138 650

Näidis: 5 420 632 000 70 000
 $\cdot 4$ $\cdot 5$ $\cdot 55$

646. Täiendada lahendused (korrutised).

200	230	4 300	26 000	347 000	530 000
· 5	· 6	· 7	· 3	· 5	· 6
10	138	301	78	1 735	318

647.	16 · 300	432 · 300	1 432 · 300	15 · 9 000
	23 · 400	541 · 600	2 567 · 400	25 · 3 000
	19 · 500	705 · 500	3 007 · 500	37 · 4 000
	32 · 600	807 · 200	4 015 · 200	77 · 5 000

648.	48 · 40	951 · 30	1 535 · 60	6 305 · 30
	84 · 30	630 · 40	2 462 · 70	1 001 · 80
	36 · 60	307 · 50	5 038 · 30	2 222 · 40
	39 · 50	405 · 60	4 007 · 40	9 999 · 20

649. Antsu tee kodust kooli on 700 m pikk. Seda teed käib Ants nädalas 12 korda. Kui pika tee käib Ants nädalaga?

650. Kauplusest müüdi päeva jooksul 16 palitut, 23 ülikonda ja 30 paari pükse. Palitu hind oli 400 rbl., ülikonna hind 300 rbl. ja paar pükse maksis 100 rbl. Kui palju raha sai kauplus sel päeval?

651. Rätsepate artell õmbles 300 ülikonda ja 200 palitut. Ülikonna õmblemise eest saadi 265 rbl., palitu õmblemise eest aga 220 rbl. Kui palju teenis artell?

652. Aednik müüs 30 liitrit marju à 18 rubla ja 20 liitrit à 12 rubla. Kui palju raha sai aednik?

653. Võtta 12 kaks korda ja saadud arv veel 3 korda. Kui palju saab? Mitu kahteistkümmet on selles? Seega on 12 võetud korda.

654. Korrutan 36 4-ga ja saadud arvu 100-ga. Mitu korda suureneb siis 36?

655.

3 · 12 · 10	4 · 23 · 10	5 · 110 · 10	6 · 12 · 100
30 · 12	40 · 23	50 · 110	600 · 12
3 · 8 · 100	2 · 7 · 1000	4 · 25 · 100	5 · 15 · 100

656.

16 · 3	37 · 40	124 · 20
16 · 30	37 · 400	124 · 2000
16 · 300	37 · 4000	1235 · 3
16 · 3000	124 · 2	1235 · 30
37 · 4	124 · 20	1235 · 300

657. Oli tarvis korrutada $300 \cdot 16$. Õpilane jättis nullid ära (mitu korda vähenes korrutaja?) ja korrutas $3 \cdot 16 = 48$. Mitu korda on saadud korrutis väiksem kui peaks olema? Et viga parandada, kirjutab ta 48-le nulli juurde.

J u h i s: Kui üks tegureist lõpeb nullidega, siis korrutamisel jätame nullid kõrvale, saadud korrutisele kirjutame aga kõrvalejäetud nullid paremalt poolt juurde.

658.

40 · 38	40 · 352	300 · 24	500 · 342
30 · 48	50 · 407	600 · 35	600 · 407
56 · 50	708 · 60	400 · 47	308 · 700
68 · 20	109 · 70	68 · 700	517 · 60

659.

30 · 2341	4000 · 16	40 · 12343	500 · 1342
60 · 4057	5000 · 32	50 · 20005	400 · 2008
50 · 3002	8000 · 43	60 · 31006	1007 · 600
80 · 1208	62 · 3000	30 · 40505	2108 · 300

660. Peeter ostis 13 „Noorte Hääle“ numbrit à 20 kop. ja 9 „Pioneer“ üksiknumbrit à 2 rubla. Kui palju raha jäi Peetril järele 50 rublast?

661. Kolhoos ostis 10 õmblusmasinat 615 rubla masin ja 4 veoautot. See kõik maksis kokku 187 500 rbl. Kui kal-
lis oli üks veoauto?

662. Aurumasin kulutas 3120 kg kütteõli 6 päevaga. Pärast puhastamist ja remonti oli masina küttekulu 8 päeva kohta 3760 kg. Mitu kg kütteõli hoitakse kokku selle korralikult puhastatud masinaga 30 päevaga?

663. Pioneeride isetegevusõhtuks müüdi 40 pääset à 250 kop., 70 pääset à 75 kop. ja 100 pääset à 50 kop. Kui palju tulu saadi, kui kulusid oli 87 rbl. 36 kop.?

664. Arv 36 suurendada 400 korda, saadud arvust lahutada 8480 ja vahe vähendada 8 korda.

665. Arv 142 korrutada 1000-ga, saadud arv jagada 10-ga, saadud jagatis jagada jälle 10-ga ja see veel kord 10-ga. (Leida vastus peastarvutamise-ga.)

666. 300 · 425 + 3 905	464 : 4 · 500 — 12 308	
600 · 479 — 5 607	702 : 9 · 800 + 9 600	
4 000 · 608 — 20 510	6 · 1 200 : 3 · 2 399	
3 150 + 6 · 2 300	100 · (6 432 — 568)	

667. Kiirarvutamiseks peast:

30 · 20	20 · 43	640 : 8	47 · 10	56 · 20
: 4	: 10	: 20	· 10	: 10
: 2	— 36	· 50	· 10	: 2
— 50	: 5	· 5	: 1 000	+ 4
· 4	: 2	: 100	— 47	: 6

668. x : 20 = 32	x : 300 = 24	x : 2 000 = 3
x : 40 = 24	x : 400 = 63	x : 4 500 = 4
x : 60 = 15	x : 600 = 21	x : 6 760 = 5
x : 30 = 74	x : 700 = 15	x : 3 000 = 22

669.	Arv:	1	2	3	4	5	10	12
	8 korda suurem:	8	16	·	·	·	·	·
	80 " "	80	160	·	·	·	·	·
	800 " "	800	1600	·	·	·	·	·

7. Täiskümnete, täissadade ja täistuhandete jagamine täiskümnete, -sadade ja -tuhandetega.

670. 1. 40 õuna maksis 120 rubla. Mis maksis üks õun?
 2. Trammipilet maksab 20 kop. Konduktoril oli rahataskus 17 rubla. Mitu piletit oli müüdud?

671. Ema kulutas kuu jooksul (30 päeva) piima ostmiseks 360 rubla. Kui palju kulutas ta päevas?

672. Arvutan peast:

620 : 20	320 : 20	240 : 20	840 : 40
440 : 40	560 : 40	480 : 20	880 : 40
360 : 30	720 : 60	680 : 20	480 : 40
840 : 40	450 : 30	360 : 30	550 : 50
960 : 30	650 : 50	930 : 30	750 : 50

J u h i s : Jagan enne 10-ga, siis kümnelite arvuga. Näidis:

$$\underline{620 : 20 = 31}$$

$$\underline{620 : 10 = 62}$$

$$\underline{62 : 2 = 31}$$

673.	840 : 20	810 : 30	660 : 60	770 : 70	640 : 80
	420 : 20	750 : 30	720 : 60	630 : 70	720 : 80
	720 : 20	520 : 40	840 : 60	560 : 70	990 : 90
	380 : 20	760 : 40	540 : 60	960 : 80	540 : 90
	540 : 20	350 : 50	840 : 70	880 : 80	810 : 90

674. Kirjalikult:

3 840 : 80	4 240 : 80	36 760 : 40	128 340 : 20
5 450 : 50	3 240 : 60	58 320 : 60	406 820 : 20
7 110 : 90	8 370 : 90	93 120 : 80	540 630 : 30
12 120 : 60	18 840 : 30	43 960 : 70	528 270 : 30
25 240 : 80	45 850 : 70	25 320 : 30	875 480 : 40

675.	258 270 : 30	374 850 : 50	3 567 420 : 20
	758 560 : 40	387 280 : 80	6 023 850 : 70
	608 050 : 50	600 840 : 50	5 706 880 : 80
	580 720 : 70	658 320 : 60	2 103 840 : 90

676. Arvutan peast:

2 400 : 400	7 200 : 600	8 400 : 700
2 400 : 300	5 600 : 700	7 500 : 300
3 600 : 400	8 500 : 500	5 100 : 300
3 600 : 900	2 800 : 700	6 600 : 600
2 400 : 800	8 600 : 400	6 300 : 900

Ju his: Jagan enne 100-ga, siis sajaliste arvuga.

Näidis: $\frac{1\,500 : 300 = 5}{1\,500 : 100 = 15}$
 $15 : 3 = 5$

677. Kirjalikult:

81 600 : 400	247 800 : 300	6 350 400 : 700
92 500 : 500	215 600 : 700	2 453 200 : 400
97 600 : 800	179 100 : 800	4 912 800 : 800
55 200 : 600	862 400 : 400	1 000 500 : 300
87 300 : 900	372 800 : 200	3 050 100 : 900

Näidis: $14\,400 : 400 = 36$
 $14\,400 : 100 = 144$
 $144 : 4 = 36$

678. Peast-arvutamiseks:

12 000 : 2 000	48 000 : 6 000	68 000 : 4 000
15 000 : 5 000	36 000 : 3 000	28 000 : 7 000
24 000 : 4 000	52 000 : 2 000	56 000 : 8 000
36 000 : 9 000	75 000 : 5 000	81 000 : 9 000

Juhis: Jagan enne 100-ga, siis tuhandeliste arvuga.

Näidis: $84\ 000 : 6\ 000 = 14$

$84\ 000 : 1\ 000 = 84$

$84 : 6 = 14$

679. Kirjalikult:

233 000 : 3 000	402 000 : 6 000	3 456 000 : 9 000
782 000 : 2 000	574 000 : 7 000	8 560 000 : 8 000
628 000 : 4 000	456 000 : 8 000	2 705 000 : 5 000
795 000 : 5 000	801 000 : 9 000	4 212 000 : 6 000
342 000 : 6 000	723 000 : 3 000	1 041 000 : 3 000

680.

6 140 : 50	12 300 : 200	821 200 : 600	2 062 800 : 700
9 420 : 60	56 200 : 400	723 300 : 400	1 453 000 : 3 000
7 320 : 90	34 100 : 600	740 800 : 800	264 000 : 6 000
3 180 : 40	54 300 : 900	235 300 : 900	384 000 : 9 000

Näidis: $3840 : 50 = 76$

350

340

300

40 (jäak)

- 681.** Jalgpallivõistlusele müüdi tunni jooksul 8760 pääset. Mitu pääset müüdi keskmiselt iga minuti kohta?
- 682.** Tööline teenis 30 päevaga 463 rbl. 50 kop. Kui palju teenis ta keskmiselt päeva kohta?
- 683.** Mitu minutit on 360 (3240, 18 120) sekundit?
- 684.** Mitu tundi on 540 (1740, 2460) minutit?
- 685.** Rong sõitis 280 km 7 tunniga. Mitme tunniga sõidab sama rong 1520 km, kui sõidukiirus on endine?
- 686.** Koolimaja pump annab 40 minutiga 2400 liitrit vett. Mitme tunniga annab ta 32 400 l vett?
- 687.** Lendur tahab sõita 300-kilomeetrilise tunnikiirusega 93 000 km. Mitu tundi kulub selleks?
- 688.** Viis veoautot vedasid telliskive, tehes päevas 4 sõitu. Iga auto võttis korruga peale 400 kivi. Vabriku ehitamiseks on vaja 328 000 telliskivi. Mitme päevaga veavad need autod kivid kohale?
- 689.** Kalurite artell jagas oma saagi — 12 670 kg kala — võrdselt 40 asutuse vahel, jättes ülejäägi endale. Kui palju jäi igale kalurile, kui artellis oli 10 inimest?
- 690.** 18 000 padrunit jagati võrdselt 30 sõduri vahel. Mitu padrunit sai igaüks?
- 691.** Leida 453 600 ja 30 jagatis ja vähendada seda 60 korda.
- 692.** Korrutis on 256 800 ja korrutatav on 300. Leida korrutaja.
- 693.** Korrutis on 387 000 ja üks tegureist on 3000. Leida teine tegur.

694. Auto tunni kiirus on 70 km, aurikul 40 km ja lennukil 200 km. Kui palju aega kulub igapähele neist 18 200 km sõitmiseks?

8. Korrutamise kahekohalise arvuga.

695. Autojuht ostis enne 2 l bensiini hinnaga 36 kop. liiter, pärast veel 10 l sama bensiini. Kui palju ta maksis kokku?

696.	$4 \cdot 32 =$	$3 \cdot 27 =$	$7 \cdot 22 =$	$8 \cdot 19 =$
	$20 \cdot 32 =$	$20 \cdot 27 =$	$30 \cdot 22 =$	$30 \cdot 19 =$
	$24 \cdot 32 =$	$23 \cdot 27 =$		
	$2 \cdot 42 =$	$8 \cdot 28 =$	$6 \cdot 52 =$	$5 \cdot 21 =$
	$10 \cdot 42 =$	$20 \cdot 28 =$	$10 \cdot 52 =$	$40 \cdot 21 =$
				$4 \cdot 24 =$
				$20 \cdot 24 =$

697.	$37 \cdot 26$	$21 \cdot 35$	$19 \cdot 41$
	$25 \cdot 15$	$36 \cdot 73$	$68 \cdot 37$
	$27 \cdot 47$	$28 \cdot 89$	$55 \cdot 64$

Juhis:

72	
. 34	
288	
216	
2443	

Korrutan enne ühelistega: saan osakorrutise 288. Siis korrutan 3 kümnelisega 2 ühelist, saan 6 kümnelist. Kirjutan 6 kümneliste (8) alla. Edasi korrutan 7 kümnelist 3 kümnelisega; saan 21 sajalist, s. o. 2 tuhandelist ja 1 sajalise. Kirjutan sajalised sajaliste alla, tuhandelised aga ühe koha võrra vasakule. Liidan mõlemad osakorrutised.

698.	22 · 45	21 · 47	38 · 43
	23 · 42	25 · 39	24 · 76
	24 · 41	24 · 41	29 · 57
	25 · 38	28 · 33	76 · 39
	27 · 39	17 · 17	89 · 94

699. Joonistan ja täidan järgmise korrutamistabeli.

	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
11	121	132	143							
12	132									
13	143									
14										
15					225					
16										
17										
18										
19										
20										400

700. Leian eelmise tabeli abil korrutised:

14 · 18	11 · 11	15 · 13
19 · 19	19 · 15	18 · 12
15 · 15	14 · 19	16 · 17
18 · 18	16 · 13	19 · 19
16 · 16	17 · 17	12 · 14

Millega korrutada	12,	et saada	132?
"	"	14,	" " 238?
"	"	18,	" " 198?
"	"	12,	" " 180?

701. Leian sama tabeli järgi x järgmises ülesandes:

$x \cdot 11=143$	$14 \cdot x=280$	$x \cdot 11=220$
$x \cdot 12=144$	$18 \cdot x=198$	$x \cdot 11=143$
$x \cdot 17=255$	$15 \cdot x=210$	$x \cdot 11=154$
$x \cdot 13=247$	$20 \cdot x=320$	$x \cdot 11=176$
$x \cdot 15=195$	$12 \cdot x=144$	$x \cdot 11=198$

702. Valmistada samasugune korrutamistabel nagu ülesandes 699 arvude jaoks 21 kuni 30.

703. Leian selle tabeli abil:

24 · 25	30 · 30	Millega korrutada	21,	et saada	567?
21 · 27	28 · 23	"	"	24,	" " 576?
27 · 21	29 · 21	"	"	30,	" " 660?
30 · 21	25 · 25	"	"	27,	" " 648?
23 · 23	21 · 30	"	"	23,	" " 669?

704.

28 · 626	68 · 909	732 · 46	278 · 13	12 · 124
62 · 257	78 · 908	538 · 58	762 · 18	14 · 356
85 · 795	56 · 619	304 · 37	546 · 15	356 · 14
74 · 807	45 · 607	472 · 18	404 · 76	16 · 254

Korrutis ei olene tegurite järjekorrast, seepärast võtan korrutajaks ikka väiksema arvu.

705.	12 · 2 324	14 · 5 263	13 · 22 344	45 · 23 178
	15 · 1 715	1 807 · 26	16 · 46 362	38 · 14 962
	23 · 3 042	2 004 · 38	18 · 62 007	69 · 40 067
	18 · 4 004	19 · 4 075	17 · 70 099	86 · 87 008

706.	$2 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 7$	$5 \cdot 14\,322$	$6 \cdot 15\,431$
	$2 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 18$	$10 \cdot 14\,322$	$12 \cdot 15\,431$
	$2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 5 \cdot 6 \cdot 15$	$15 \cdot 14\,322$	$18 \cdot 15\,431$
	$3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 14$	$20 \cdot 14\,322$	$24 \cdot 15\,431$
	$4 \cdot 5 \cdot 2 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 19$	$25 \cdot 14\,322$	$36 \cdot 15\,431$

707.	$27 \cdot 356 + 5\,428$	$(7\,268 + 1\,025) \cdot (1\,001 - 969)$
	$34 \cdot 762 - 9\,086$	$(4\,035 \cdot 2\,390) (7\,004 - 6\,978)$
	$68 \cdot 365 - 18\,007$	$(10\,101 - 10\,084) \cdot (2\,863 + 7\,379)$
	$54 \cdot 439 + 20\,003$	$12 \cdot (3\,456 + 12\,005) - 179\,999$

708. Suurendada arv 328 28 korda ja liita 12 005.

709. Korrutatav on 83, korrutaja on 26. Leida korrutis.

710. Korrutaja on 14, korrutatav on 8 korda suurem temast. Leida korrutis.

711. 28 ja 125 korrutisega liita 2407.

712. Korrutada 125 ja 1006 summa 25-ga.

713. Arvude 76 ja 48 summa korrutada samade arvude vahega.

714. Autosõit maksab 68 kop. kilomeetrilt. Sõitja andis 25-km-lise sõidu eest 30-rublalise raha. Kui palju sai ta tagasi?

715. Kooli peoõhtul müüdi pääsmeid: 38 pääset à 1 rbl. 25 kop., 122 pääset à 75 kop. ja 98 pääset à 50 kop. Kui palju raha saadi pääsmete müügist?

716. Kolhoosis oli 124 kana. Iga kana kohta saadi kuus keskmiselt 18 muna. Palju saab kolhoos nende müügist, kui muna maksab keskmiselt 56 kop.?

717. Pärnust Moskvasse on 825 km. Reisilennuk sõitis Pärnust Moskvasse. Kui kaugel on lennuk Pärnust 6 tunni pärast, kui arvestada tunni kiiruseks 115 km?

718. Maja annab kuus üüriraha 236 rbl., millest kulub maja korrashoiuks 145 rbl. ja ülejääk hoitakse kapitaalremondiks. Kui palju jääb kapitaalremondi arvele ühe aasta jooksul?

719. Kahest linnast sõitsid teineteisele vastu üheaegselt 2 rongi ja kohtusid 18 tunni pärast. Üks liikus 45 km tunnis, teine aga 52 km. Kui kaugel teineteisest asuvad need linnad? (Ülesanne lahendada kahel viisil.)

720. Kolm metsatöölist said oma töö eest kokku 1040 rbl. Üks töötas 17 päeva, teine 9 ja kolmas 14 päeva. Kui palju raha pidi igaüks neist saama?

721. Isa teenib 630 rubla kuus, ema — 350 rbl. ja poeg 520 rbl. Kui suur on nende aastane teenistus kokku?

722. Üks kool tellis riiklikku võidulaenu 1575 rbl. eest, teine aga 12 korda suurema summa eest. Esimeses koolis oli 3 töötajat, teises — 9. Kui suur summa tuleb ühe töötaja kohta esimeses koolis ja kui suur teises koolis?

723. Kauplusesse toodi 2 tükki juustu. Üks kaalus 32 kg, teine 34 kg. Kui palju maksis kumbki tükk, kui teine tükk oli esimesest 38 rbl. võrra kallim?

724. Vello mõtles arvu. Jagades seda 58-ga sai Vello 632. Missuguse arvu ta mõtles?

725. Kiirarvutamiseks peast:

20 · 30	30 · 32	5 · 4	40 · 21	40 · 25	70 · 12
: 4	: 4	: 4	: 7	: 5	—120
· 6	: 4	: 5	: 6	: 5	: 9
: 2	: 4	· 100	· 40	· 20	· 12
: 2	: 40	: 20	: 5	: 5	· 10

9. Jagamine kahekohalise arvuga.

726. Kingsepp valmistas aasta jooksul 168 paari saapaid. Mitu paari valmistas ta keskmiselt kuus?

$$168 : 12 = (120 : 12) + (48 : 12)$$

727. Kingseppade artell valmistas aasta jooksul 912 paari saapaid. Mitu paari valmistati keskmiselt kuus?

$$\begin{array}{r} 912 : 12 = 76 \\ -84 \\ \hline 72 \\ -72 \\ \hline \end{array}$$

Jagame järkude kaupa. 9 sajalist ei saa jagada 12-ga ja sajalisi jagatistes ei saa. Kümnelisi on koos sajalistega 91; 12 mahub 91-sse 7 korda, seega saame jagatisse 7 kümnelist. 7 korda 12 on 84; 7 kümnelist jääb järele. 7 kümnelist ja 2 ühelist on kokku 72 ühelist; $72 : 12 = 6$ (ühelist).

Kontrolliks korrutan jagajat jagatise ja pean saama jagatava.

728.	156 : 13	294 : 14	660 : 12	441 : 21
	273 : 13	742 : 14	264 : 11	775 : 25
	182 : 13	294 : 14	732 : 12	682 : 22
	416 : 13	975 : 15	876 : 12	989 : 23
	663 : 13	345 : 15	363 : 11	744 : 24

729. Kirjalikult:

651 : 31	528 : 48	825 : 75	972 : 12
442 : 34	945 : 45	725 : 25	975 : 75
864 : 36	484 : 44	572 : 52	924 : 66
729 : 27	793 : 61	468 : 39	961 : 31
875 : 35	715 : 55	795 : 53	863 : 13

Kontrollin korrutamisega.

730. Isa aastane palk on 6420 rbl. Kui palju teenib ta kuus?

731. Rull niiti maksab 65 kop. Mitu rulli niiti saab osta 5 rubla eest? 8 rubla eest?

732. Osteti 144 nuga. Mitu tosinat see on?

733. Mitu tosinat on 156 (168, 252, 372, 492, 504, 732, 852)?

734. Kauplus sai 2 kangast voodririidet. Ühes kangas oli 35 m riidet ja see maksis 245 rbl. Teises kangas oli 28 m ja maksis 252 rbl. Kumb riie oli kallim ja kui palju ühe meetri kohta?

735. Küla rahvamaja kulutas nädalas (7 päeva) 5670 g petrooleumi. Kui palju kulus keskmiselt petrooleumi iga päev ühe lambi peale, kui lampe oli 6?

736. 425 kotti suhkrut laaditi võrdselt 17 veoautole. Mitu kotti laaditi igale autole?

737. Auto sõitis 742 km 14 tunniga, hobune aga 238 km 34 tunniga. Mitu korda ligikaudu liikus auto kiiremini kui hobune?

738.	488 : 61	432 : 72	399 : 74	483 : 69
	639 : 71	444 : 73	204 : 62	546 : 78
	416 : 52	552 : 92	402 : 67	238 : 48
	168 : 24	656 : 82	448 : 56	512 : 64
	144 : 36	275 : 55	369 : 87	137 : 32

739.	862 : 95	473 : 54	608 : 76	760 : 98
	474 : 54	354 : 46	613 : 88	602 : 86
	611 : 69	221 : 37	168 : 26	512 : 75
	452 : 66	384 : 68	273 : 35	766 : 88
	371 : 64	472 : 59	275 : 58	304 : 76

740. Sadamas laaditi maha laevalt 32 kasti toiduaineid kogukaaluga 3808 kg ja 21 kasti paberkaubaga. Paberkauba kast oli 31 kg võrra raskem kui toiduainete kast. Kui palju kaalus paberkaup?

741.	8734 : 11	5339 : 19	9845 : 55
	5214 : 12	8551 : 17	7254 : 62
	4725 : 15	9240 : 23	9999 : 99
	3081 : 13	7675 : 25	8756 : 44
	9407 : 23	7256 : 31	8712 : 33

742.

4656 : 97 = 48
388

776

776

Kuna 4 tuhandelist ega 46 sajalist ei jagu 97-ga, siis võtan 465 kümnelist ja jagan 97-ga. Saan 4 kümnelist. Jääb 77 kümnelist. Lisan neile 6 ühelist ja jagan 776 (ühelist). Saan 8 ühelist.

3848 : 52	1376 : 32	3996 : 74	6141 : 69
4756 : 82	1829 : 59	3219 : 37	1064 : 14
1155 : 21	2046 : 62	2444 : 94	2470 : 26
5978 : 61	6319 : 89	1302 : 21	2618 : 77
1475 : 59	3306 : 38	7081 : 73	2904 : 33

Kontrollin korrutamisega.

743.	15675 : 25	28175 : 35	45936 : 58
	34178 : 46	19512 : 36	23408 : 28
	58692 : 73	19440 : 54	16080 : 67

Kontrollin korrutamisega.

744.	316332 : 29	370074 : 37	358324 : 29
	625158 : 27	702384 : 49	782320 : 56
	556444 : 49	594425 : 31	780702 : 78

Kontrollin korrutamisega.

745. Enne jagamist määrän kindlaks numbrit arvu jagatistes.

934 265 : 94	118 146 : 58	209 126 : 48
360 726 : 53	380 684 : 76	830 609 : 45
28 060 : 34	345 300 : 75	37 955 : 44

Kontrollin korrutamisega.

746.	18 666 : 61	22 311 : 37	336 457 : 73
	510 965 : 65	839 654 : 91	2 925 450 : 75
	8 888 : 22	354 127 : 52	26 789 : 87

Kontrollin korrutamisega.

Valin ise 6-kohalise arvu jagamiseks 2-kohalise arvuga.

747. Mitu korda on 6624 suurem kui 36? 9362 suurem kui 31? 25 väiksem kui 4675? 62 väiksem kui 2046?

748. Mitu korda on 21 164 ja 52 jagatis suurem kui 264 ja 24 jagatis?

749. Mitme võrra on 7112 ja 28 jagatis väiksem kui 5848 ja 17 jagatis?

750. 3795 ja 55 jagatis vähendada 23 korda ja lahutada 3.

751. Vähendada 72 602 ja 31 jagatist 2340-ne võrra.

752. Linavabrik maksis juunikuus (26 tööpäeva) 50 232 rbl. töötasu. Kui palju töölisi oli keskmiselt iga päev tööl, kui töölise keskmine päevapalk oli 23 rbl.?

753. Küüni veeti 68 koormat heinu, keskmiselt 608 kg koorem. Sama küün veeti tühjaks 76 koormaga. Kui raske oli keskmiselt koorem väljavedamisel?

754. Osteti 68 ruumimeetrit männipuid ja maksti nende eest 3060 rbl. ning 42 ruumimeetrit kasepuid 2352 rbl. eest. Kui palju oli ruumimeeter kasepuid kallim kui sama hulk männipuid?

755. Mitu veoautot läheb tarvis 4320 sõduri edasi- viimiseks, kui autosse mahub 24 meest ja laskemoona ning varustuse jaoks on tarvis 35 autot?

756. Kolm töolist said kokku 420 rbl. Esimene töötas 6 päeva, teine 4 päeva ja kolmas 5 päeva. Kui palju pidi igaüks neist saama?

757. Kolmele kooperatiivile müüdi suhkrut: ühele 28 200 rbl. eest, teisele 54 720 rbl. eest ja kolmandale 11 640 rbl. eest. Kui palju suhkrut ostis iga kooperatiiv, kui 1 kg suhkrut maksis 12 rbl.?

758. Betooni valmistamiseks võetakse 1 osa tsementi, 3 osa liiva ja 5 osa kruusa. Mitu kg iga ainet tuleks võtta, et saada 162 tonni betooni?

759. Valukojas valmistati segu, milleks võeti 2 osa terast, 3 osa tsinki ja 6 osa vaske. Mitu kg iga metalli võeti, kui segu kaalus 869 kg?

760. Tehases kulus kütteks 35 päevaga 444 t sütt. Mit- meks päevaks jätkub 1820 t sütt? Mitmeks päevaks jätkub aga 1820 t-st, kui kulutada päevas 3 t vähem?

761. Töökoda valmistab kahte sorti keedukatlaid: ühed kaalusid 6 kg, teised 8 kg. Mitu kumbagi sorti katelt saab valmistada 2606 kg malmist, kui mõlemat sorti valmistada ühepalju?

762. Kauplusesse toodi 2 kasti õunu. Ühe kasti müümi- sest saadi 548 rbl., teise eest 692 rbl. Teises kastis oli 8 kg õunu rohkem kui esimeses. Mitu kg oli kummaski kastis?

763. 42 ühesuuruses kangas oli 2352 m riidet. Mis maksis iga kangas, kui 1 m maksab 58 rbl.?

764. Ühes raamatus on 185 lehekülge, teises 230 ja kolmandas 201 lehekülge. Ants tahab nad läbi lugeda 2 nädalaga. Mitu lehekülge tuleks tal lugeda päevas?

765. Mitu ööpäeva on 312 (600, 768, 1632) tundi?

766. Korrutamist võib kontrollida jagamisega, jagades korrutist ühe teguriga.

$$\text{Näidis: } 12 \cdot 2324 = 27\,888$$

$$27\,888 : 12 = 2324.$$

Kontrollida järgmised korrutamised, parandades valed vastused:

13 · 2 905 = 27 765	56 · 1 234 = 69 104
38 · 24 306 = 923 588	18 · 9 036 = 162 448
5 675 · 12 = 68 100	15 007 · 15 = 225 005
25 · 4 312 = 64 682	3 046 · 14 = 42 644
6 · 1 827 = 10 962	63 · 4 008 = 252 504
· 98 · 1 237 = 131 226	19 · 20 007 = 380 133

767.

460 575 : 15 : 15
141 188 : 47 : 4
514 188 : 23 : 18
14 472 : 18 : 12
631 808 : 32 : 16

336 048 : 48 · 12
445 623 : 89 · 24
75 · 282 : 47
164 · 312 : 78
461 757 : 57 · 9

768.

(12 407 + 11 425) : (907 — 871)
(547 820 + 164 630) : (1 243 — 1 098)
(91 630 — 2 998) : (879 — 807)
(215 + 409) : (802 — 724)

(108 + 806 — 74) : 84
(594 + 77) : 11
(40 800 — 1 970) : 70
(110 817 + 49 969) : 52

$$\begin{array}{llll}
 \mathbf{769.} & (73\ 341 : 87) - (63\ 210 : 98) & (70\ 752 : 88) - (36\ 248 : 46) \\
 & (50\ 490 : 66) + (52\ 923 : 69) & (55\ 986 : 62) - (43\ 885 : 67) \\
 & (746 \cdot 25) - (55\ 642 : 86) & (40\ 464 : 48) - (53\ 580 : 76)
 \end{array}$$

770. Kiirarvutamiseks peast:

144 : 12	24 · 12	11 · 36	640 : 8	20 · 30
· 11	+12	: 12	· 12	: 4
+48	: 12	· 11	: 3	· 6
: 12	· 11	— 3	: 10	: 9
· 11	: 5	: 12	— 2	—100

10. Mitmekohaliste arvude korrutamine.

771. Söökla valmistas päevas keskmiselt 125 lõunat. Mitu lõunat valmistab seesama söökla aastas (365 päeva)?

$$\begin{array}{r}
 \text{J u h i s:} \qquad \qquad 125 \\
 \qquad \qquad \qquad \qquad \cdot 365 \\
 \hline
 \qquad \qquad \qquad \qquad 625 \\
 \qquad \qquad \qquad \qquad 750 \\
 \qquad \qquad \qquad \qquad \underline{375} \\
 \qquad \qquad \qquad \qquad 45625
 \end{array}$$

Korrutan enne ühelistega, siis kümnelistega ja lõpuks sajalistega. Et kümnelistega korrutamisel saame kümnelised, sajalistega korrutamisel aga sajalised, siis kirjutan teise osakorrutise esimese numbriga kümneliste alla ja kolmanda osakorrutise esimese numbriga sajaliste alla jne.

772. 356 · 816	218 · 950	405 · 306	786 · 365
364 · 457	302 · 468	609 · 904	847 · 709
437 · 868	507 · 848	756 · 387	431 · 153
569 · 648	509 · 307	252 · 456	304 · 741
146 · 264	907 · 505	305 · 286	254 · 534

4 056	Korrutis on: alla
<u>· 3 457</u>	üle

27 485	Korrutis on: alla
<u>· 617</u>	üle

Korrutan ja kontrollin vastused ligikaudselt (eelmiste näidete varal, peast!).

207 · 128	12 307 · 372	1 804 · 314	11 615 · 82
1 406 · 683	351 · 40 809	423 · 2 735	34 · 1 987
2 490 · 308	5 674 · 3 004	9 999 · 111	1 005 · 99

777. Suurendan 1) 425 322 korda 2) 728 56 korda
3) 15 305 245 korda!

778. Missugune arv on 125 korda suurem 6052-st? 3425 korda suurem 5672-st?

779. Arv 2465 suurendada 133 korda ja saadud korrutis suurendada 100 võrra.

780. Suurendan arvude 15 425 ja 13 900 vahet 212 korda.

781. Lahendan mitmel viisil: a) $2 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 11$
b) $3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 13$; c) $2 \cdot 3 \cdot 7 \cdot 13 \cdot 17$.

782. Lembit mõtles arvu. Kui ta suurendas seda 24 korda ja saadud korrutisega liitis 640, siis sai ta 13 000. Missuguse arvu mõtles Lembit?

783. Raamatus on 278 lehekülge, igal leheküljel keskmiselt 43 rida, igas reas keskmiselt 57 tähte. Mitu tähte on ligikaudu selles raamatus?

784. Koostan ise ja lahendan samasuguse ülesande.

785. Tuletikuvabrikus tehakse iga päev keskmiselt 18 385 toosi tikke. Mitu toosi tehakse aastas, kui tööpäevi on 306?

786. Veski töötas 228 päeva aastas ja jahvatas keskmiselt iga päev 1832 kg vilja. Kui palju vilja jahvatas veski aastas (tonnides, kvintaalides, kg-des)?

787. Tartust Viljandi on 82 km. Nende linnade vahel sõidab igal tööpäeval sinna ja tagasi autobus. Mitu km sõidab see autobus aastas? (vt. ülesanne nr. 785.)

788. Tallinna ja Haapsalu vahet (105 km) sõidab autobus edasi-tagasi 3 korda nädalas. Mitu km sõidab see autobus mai-, juuni-, ja juulikuus kokku (nädalate arvu leian kalendrist)?

789. Autotehas valmistab 45 kergesõiduautot ja 317 veoautot päevas. Mitu autot valmistab tehas aastas, kui puhkepäevi oli aastas 58?

790. Mööblikauplusest müüdi esmaspäeval 125 tooli, teisipäeval aga 160 tooli. Teisipäeval saadi müüdud toolide eest 770 rubla rohkem kui esmaspäeval müüdud toolide eest. Palju raha saadi toolide eest kahe päevaga?

791. Terve inimese tuiksoon lööb 72 korda minutis. Mitu korda lööb inimese tuiksoon öö-päeva jooksul?

792. Elevandi tuiksoon lööb 1560 korda tunnis. Mitu lööki teeb inimese tuiksoon öö-päeva jooksul enam kui elevandi tuiksoon?

793. Sovhoosil oli 234 mesipuud. Iga mesipuu annab aastas keskmiselt 25 kg mett. Kui palju tulu saaks sovhoosmee müügist, kui kg mett maksaks 65 rbl. ja kui talvetoiduks kuluks iga mesipuu peale 180 rbl. 50 kop.?

794. Inimene hingab minutis umbes 15 korda. Mitu korda hingab inimene öö-päeva jooksul? Kui palju õhku tarvitab inimene selle ajaga, kui 100 korra hingamisele kulub 50 liitrit õhku?

795. $3\ 000 - (39 \cdot 45) + 2\ 590 : 74$
 $(64 \cdot 57) + (3\ 772 : 46) - 2\ 985$
 $(3\ 060 : 36) + 5\ 325 - 58 \cdot 93$
 $(600 \cdot 85 - 90 \cdot 506) : 5$
 $(400 \cdot 465 + 342 \cdot 530) : 4$

796. Peast-arvutamiseks:

9 · 95	8 · 20	8 · 19	19 · 45	100 · 7
9 · 82	8 · 30	8 · 20	39 · 12	99 · 7
9 · 27	9 · 40	8 · 49	49 · 11	99 · 9
9 · 43	9 · 60	8 · 99	29 · 34	99 · 8
9 · 64	8 · 70	8 · 79	89 · 11	99 · 12

797.

30 · 20	5 · 4	70 · 12	40 · 21
: 4	· 27	—120	: 7
· 6	: 5	: 9	: 6
: 4	— 8	: 10	· 30
: 25	+20	: 80	: 6

11. Jagamine mitmekohaliste arvudega.

798. Mikk kirjutab igas minutis keskmiselt 115 tähte. Mitme minutiga kirjutab ta ära harjutuse, milles on 4485 tähte?

799. Osteti 335 aialatti ja maksti nende eest 737 rubla. Kui palju maksis keskmiselt üks latt?

800. Enne jagamist määrän kindlaks numbrite arvu jagatises.

1 404:234	2 600:425	9 858:318
1 515:215	5 900:726	8 232:196
2 296:328	3 700:532	5 088:424
3 075:424	7 600:946	5 148:234
6 540:772	1 700:316	8 725:525

Kontrollin korrutamisega.

801. 6 848:214	4 956:708	9 372:132
8 316:308	7 664:958	8 775:675
2 575:225	8 001:889	3 336:417
3 751:341	4 935:987	2 072:296
8 175:327	5 560:595	1 340:268

Kontrollin jagades jagatavat jagatiseaga. Mis arvu pean saama?

J u h i s : Et jagamisel mitte eksida, tuleb tähele panna, mida igal osajagamisel jagame — kas tuhandelisi, sajalisi jne. Jagatises peab kirjutama saadud tuhandelised neljandale kohale, sajalised kolmandale kohale, kümnelised teisele, ühelised esimesele kohale jne. Kui mõnda vahepealset järku jagatises ei saa, tuleb kirjutada selle asemele 0.

802. 96 404:313	23 117:534	69 550:325
79 635:711	18 144:378	48 576:704
28 116:132	50 569:829	83 006:847
50 935:305	13 635:303	97 902: 99
68 856:302	20 520:285	16 992:708

Kontrollin jagamisega, nagu eelmises ülesandes.

803. Enne jagamist määrän kindlaks numbrite arvu jagatises.

447 950:527	396 008:472	900 620:919
457 968:812	104 000:832	401 390:902
598 400:845	521 357:783	295 200:720
396 390:905	301 020:692	378 917:703
213 816:472	931 756:749	504 820:587

Kontrollin korrutamisega.

804. Peast-arvutamiseks:

7 200:360	2 700:135	30 000:150	15 000:5 000
3 600:120	8 880:144	48 000:120	48 000:6 000
4 800:240	2 500:125	84 000:420	60 000:4 000
9 000:450	6 420:214	24 000:120	36 000:3 000

805. Korrutis on 46 400, üks tegur 725. Kui suur on teine tegur?

806. Jagaja on 614 ja jagatis 79. Leian jagatava.

807. Jagatav on 69 312 ja jagatis on 912. Kui suur on jagaja?

808. Arvude 7054 ja 856 jagatist suurendada 100 korda!

809. Arvude 3648 ja 456 jagatist vähendada 8 võrra!

810. Samade arvude jagatist vähendada 2 korda!

811. Kooli raamatukogus oli tänavu 532 lugejat, kes lugesid aasta jooksul 4788 raamatut. Möödunud aastal oli lugejaid 674 ja loetud raamatute arv 5392. a) Mitu loetud raamatut tuli ühe lugeja kohta tänavu ja eelmisel aastal? b) Mitu loetud raamatut tuli keskmiselt iga lugeja kohta aasta jooksul?

812. Maantee ehitamisel töötas esmaspäeval 187 inimest, teisipäeval 212 ja kolmapäeval 87. Kolme päeva pärast tasuti neile 23 328 rbl. Missugune summa maksti iga päeva eest eraldi?

813. Kaks kolhoosi astus sotsialistlikku võistlusesse kanamunade toodangu alal. Esimene kolhoos A sai 234 kanalt nelja kuuga 23 985 muna, teine — B sai 297 kanalt sama ajaga 27 164 muna. Kumb kolhoos tuli võitjaks?

814.	6 087 939 : 143	7 661 712 : 304	20 475 600 : 687
	4 025 793 : 812	23 248 432 : 908	5 035 676 : 739
	7 135 089 : 752	3 628 840 : 587	5 947 080 : 803

Kontrollin jagamisega.

815.	6 969 : 2 323	6 732 : 1 683	4 823 : 1 206
	4 884 : 2 442	7 504 : 1 876	7 974 : 1 329
	8 684 : 4 342	9 152 : 4 576	8 124 : 2 708
	9 636 : 3 212	8 334 : 1 389	3 948 : 1 316

Kontrollin korrutamisega.

816. Määrän enne jagamist numbrite arvu jagatises.

44 094 : 7 349	61 620 : 4 108	75 000 : 5 432
35 964 : 5 994	60 714 : 6 746	85 716 : 9 524
43 500 : 7 250	29 802 : 4 967	12 500 : 3 425
57 869 : 8 267	88 800 : 3 075	55 150 : 3 225

817.

467 038 : 4 285	4 685 912 : 8 163	12 331 488 : 5 784
347 968 : 5 437	4 081 640 : 7 615	48 545 312 : 9 307
643 950 : 1 325	4 595 678 : 5 609	3 175 496 : 3 069
851 472 : 1 725	2 634 895 : 2 905	9 683 604 : 378

818.	342 125 : 48 875	1 914 560 : 957 280
	182 860 : 36 572	4 079 535 : 815 907
	407 128 : 50 891	2 283 702 : 380 617
	190 926 : 95 473	12 648 842 : 6 324 421
	1 207 982 : 63 578	24 999 666 : 8 333 222

819. Raudtee jaoks osteti 389 344 rubla eest kaubavaguneid. Mitu vagunit osteti, kui iga vagun maksis keskmiselt 8464 rbl.?

820. Raamatukogus oli 56 256 eestikeelset, 14 064 venekeelset ja 3516 inglisekeelset raamatut. Mitu korda oli venekeelseid raamatuid vähem kui eestikeelseid ja ingliskeelseid vähem kui venekeelseid?

821. Masin valmistab 12 tunniga 63 768 raudnaela. Mitme tunniga valmistab sama masin 112 222 naela?

822. Ekvaatori pikkus on 40 000 km. Mitu ööpäeva ja tundi kuluks nii pika teekonna läbimiseks lennukil (autol, purjepaadil), kui sõidul peatusi ei oleks? (Lennuki tunni kiirus on 180 km, autol 95 km ja purjepaadil 15 km.)

823. Trükiladuja laob keskmiselt tunnis 2450 tähte. Kui palju aega kuluks tal raamatu ladumiseks, milles on 210 lehekülge ja igal leheküljel keskmiselt 35 rida ja igas reas 40 tähte?

824. Tööliste artell kaevab poole ettenähtud kraavist 26 päevaga, kaevates päevas keskmiselt 235 m. Mitu päeva kulub teise poole kaevamiseks, kui päevas kaevatakse 25 m endisest rohkem?

825. Väeosale, kus oli 1235 sõdurit, jagati lahingu eel 154 375 padrunit. Lahingus lasti välja 80 275 padrunit. Mitu padrunit jäi keskmiselt iga sõduri kohta pärast lahingut?

826. Mitme päeva võrra on 9144 tundi pikem kui 296 päeva?

827. Üks tööline teenis aastas 8208 rubla, teine — 11 248 rubla ja kolmas 608 rubla vähem kui esimene. Kui suur oli iga tööliste keskmine päevateenistus, kui tööpäevi aastas oli 304?

828. Munaostupunkt ostis 26 955 muna ja pakkis nad kastidesse, igasse kasti 360 muna. Mitu kastitait saadi ja mitu muna jäi üle?

829. Linna I keskkoolis olid õpilased puudunud 7306 päeva, II keskkoolis aga 5236 päeva. Esimeses oli 562 õpilast, teises 476 õpilast. Missuguses keskkoolis oli puudunud päevade arv õpilase kohta suurem ja mitme võrra?

830. $(758\,485 + 51\,140) : 375$ $145 \cdot 280 : 290$
 $(92\,678 - 49\,128) : 315$ $268 \cdot 312 \cdot 536$
 $(467\,923 - 158\,659) : 358$ $427\,875 : 489 \cdot 12$

831. Kiirarvutamiseks (peast):

906 : 302	450 : 225	4 800 : 240
· 300	· 500	· 80
: 100	: 200	—400
· 30	· 40	: 300
: 27	—199	· 250
3 600 : 2 : 3 : 3 : 100 =	8 400 : 2 : 2 : 3 : 7 : 10 : 10 =	

12. Nullidega lõppevate arvude korrutamise ja jagamine.

Juhis: Et korrutada arve, mis lõpevad nullidega, jätame esialgu nullid kõrvale, korrutisele lisame aga kõrvalejätetud nullid juurde.

7 820	782	— tegur vähenes 10 korda.
· 30	· 3	— tegur vähenes 10 korda.
234 600	2 346	— korrutis vähenes $10 \cdot 10 = 100$ korda.

Kui korrutasime $3 \cdot 782$, siis on korrutis 100 korda väiksem, kui ta peaks olema $30 \cdot 7820$ korrutisel. Seega korruta-

tades $30 \cdot 7820$ asemel $3 \cdot 782$ tuleb suurendada saadud kor-
rutist 100 korda; selleks kirjutame kaks esialgu kõrvalejäetud
nulli juurde.

832. Korrutan peast:

$40 \cdot 2000$	$20 \cdot 130$	$60 \cdot 70$	$30 \cdot 107$
$50 \cdot 4000$	$40 \cdot 250$	$70 \cdot 80$	$20 \cdot 509$
$60 \cdot 500$	$20 \cdot 700$	$90 \cdot 90$	$30 \cdot 32000$
$40 \cdot 700$	$200 \cdot 600$	$70 \cdot 48$	$60 \cdot 12000$
$20 \cdot 900$	$80 \cdot 4000$	$50 \cdot 28$	$70 \cdot 11000$

833. Kirjalikult:

$45 \cdot 2900$	$280 \cdot 5400$	$40 \cdot 5612$	$70 \cdot 4012$
$370 \cdot 520$	$260 \cdot 340$	$30 \cdot 7325$	$90 \cdot 3050$
$1800 \cdot 1700$	$48 \cdot 670$	$60 \cdot 5483$	$40 \cdot 5060$
$950 \cdot 480$	$500 \cdot 365$	$60 \cdot 8005$	$90 \cdot 8240$
$170 \cdot 6300$	$760 \cdot 754$	$50 \cdot 6070$	$70 \cdot 475$

834.	$7 \cdot 4800$	$80 \cdot 325$	$40 \cdot 7540$	$250 \cdot 3700$
	$9 \cdot 6400$	$70 \cdot 475$	$90 \cdot 3050$	$2500 \cdot 107$
	$368 \cdot 600$	$50 \cdot 124$	$70 \cdot 840$	$49 \cdot 2300$
	$940 \cdot 61$	$40 \cdot 5612$	$240 \cdot 330$	$9000 \cdot 83$
	$800 \cdot 950$	$60 \cdot 5730$	$62 \cdot 207$	$900 \cdot 607$

835.	$300 \cdot 245 + 3069$	$600 \cdot 85 - 90 \cdot 506$
	$497 \cdot 600 - 6805$	$(225 : 9) \cdot 8000 - 198888$
	$609 \cdot 5000 - 200005$	$356 : 4 \cdot 700 - 1607$
	$1200 \cdot 27000 + 1609$	$5000 \cdot 38 + 20 \cdot 3200$

836. Lennuk sõidab 30 m sekundis. Kui kaugemale jõuab ta ühe tunniga?

837. Mitu sekundit on ühes kuus (30 päeva)?

838. Maja ehitamiseks osteti 45 000 telliskivi à 60 kop. ja 15 000 tsementkivi à 45 kop. Kui palju maksid kivid kokku?

839. 40 veovoorimeest vedasid 5 päeva ehitusplatsile telliskive. Mitu telliskivi oli platsile veetud, kui igaüks vedas päevas kohale 1870 kivi?

840. Mitu telliskivi oleks kohale toodud, kui vedu kestaks veel 4 päeva ja igaüks veaks päevas 30 kivi rohkem kui enne (vt. eelmist ülesannet)?

841. Kolhoos lootis saada kuus keskmiselt 4700 rubla tulu piima müügist. Aasta lõpul selgus, et saadud tulu oli 12 300 rubla võrra vähem kui loodetud 12 kuu tulu. Kui suur oli kolhoosi tegelik tulu?

842. Kingseppade artell valmistas aasta jooksul 300 paari kingi à 95 rubla ja 200 paari saapaid. Paar saapaid maksis 35 rubla rohkem kui paar kingi. Kui palju raha sai artell jalanõude müügist?

843. Raamatus on 300 lehekülge, leheküljel on 40 rida, reas keskmiselt 50 tähte. Mitu tähte on selles raamatus?

844. Maakera liigub ilmaruumis 30-kilomeetrilise kiirusega sekundis. Mitu km liigub Maakera edasi ööpäevaga?

845. Kaks poissi mõõtsid kooliaia pikkuse sammudega. Esimene sai 260 sammu, teine 340 sammu, kusjuures esimese poisi samm oli 50 cm, teise poisi samm 40 cm. Kes mõõtis õigemini, kui aia tõeline pikkus oli 134 m?

846.	$84\,000 : 2\,000 =$	$80\,000 : 40\,000 =$
	$8\,400 : 200 =$	$8\,000 : 4\,000 =$
	$840 : 20 =$	$800 : 400 =$
	$84 : 2 =$	$80 : 40 =$

Kirjutan vihikusse ja lõpetan lause: Kui jagatavat ja jagajat mõlemaid vähendada sama arv korda, siis

847. Et jagada arve, mis lõpevad nullidega, kriipsutame läbi nii jagajas kui ka jagatavas ühepalju nulle (vähendame mõlemaid üks ja sama arv korda) ja siis jagame.

Näidis: $8\ 400 : 400 = 84 : 4 =$
 $4\ 500 : 150 = 450 : 15 =$
 $39\ 000 : 300 = 390 : 3 =$

Jagan peast:

120 : 30	1 500 : 30	4 800 : 400	14 800 : 200
180 : 20	1 200 : 20	5 500 : 500	26 000 : 13 000
250 : 50	4 200 : 60	6 600 : 600	35 000 : 7 000
480 : 60	3 600 : 90	1 200 : 400	48 000 : 6 000
720 : 80	4 000 : 50	9 300 : 300	36 000 : 4 000

848.

750 : 30	24 400 : 60	17 600 : 200	195 000 : 3 000
9 650 : 50	38 220 : 70	10 500 : 300	235 000 : 5 000
4 520 : 40	78 480 : 90	18 900 : 900	686 000 : 7 000
9 420 : 60	24 240 : 40	82 500 : 500	568 000 : 4 000
6 150 : 50	24 090 : 30	97 600 : 800	552 000 : 3 000

849.

74 800 : 80	42 000 : 60	144 360 : 30	920 000 : 4 000
56 700 : 90	32 000 : 40	277 500 : 90	648 000 : 900
42 000 : 700	72 000 : 90	588 000 : 70	995 000 : 500
46 000 : 800	60 000 : 80	171 660 : 20	660 000 : 3 000
30 000 : 400	38 000 : 50	180 420 : 60	680 000 : 8 000

850. Panen tähele jäägi väärtust!

$2460:40 = 61$	$36700:5000 = 7$	$713000:2000 = 356$
$\begin{array}{r} 24 \\ \hline 6 \\ -4 \\ \hline 20 \end{array}$	$\begin{array}{r} 35 \\ \hline 1700 \end{array}$	$\begin{array}{r} -6 \\ \hline 11 \\ -10 \\ \hline 13 \\ -12 \\ \hline 1000 \end{array}$

$455:60$	$3640:700$	$320080:500$	$9570:700$
$613:80$	$7460:900$	$351000:5000$	$380:300$
$530:40$	$1770:200$	$24000:7000$	$7500:20$
$860:70$	$36900:5000$	$560000:3000$	$2340:400$
$670:50$	$4600:300$	$94000:4000$	$3467:300$

Kontrollimiseks korrutan jagatist jagajaga ja liidan jäägi saadud korrutisega.

851.	$29900:650$	$657000:900$	$333000:3700$
	$16700:360$	$367200:1200$	$995000:2500$
	$4970:180$	$708000:2400$	$256000:6400$
	$6300:210$	$27030:140$	$4465000:7440$
	$9000:360$	$57600:640$	$756000:8400$

852. Riidekangas maksab 151 rbl. 20 kop. Meeter seda riidet maksab 3 rbl. 60 kop. Mitu meetrit riidet on kangas?

853. Lennuki keskmine tunniikiirus on 300 km. Mitme tunniga läbib ta 14400 km, kui peatuseks arvata 2 t. 20 min.?

854. Koolile osteti 50 gaasimaski 1600 rubla eest ja 20 õppepüssi 2200 rbl. eest. Kui palju on õppepüssi gaasimaskist kallim?

855. Autobusesõit maksis 40 kop. Mitu sõitu võib Ülo teha, kui tal on 42 rbl. 30 kop.?

856. 2000 kanamuna kaalub 112 kg. Kui palju kaalub keskmiselt üks muna?

857. 136 800 kg rohelistest teelehtedest saab 34 200 kg valmisteed. Mitu kg rohelist lehti läheb 1 kg valmistee saamiseks?

858. Saksamaal oli 1938. a. 21 000 000 veist ja 3 000 000 hobust, NSV Liidus aga 63 000 000 veist ja 18 000 000 hobust. Mitu korda oli NSV Liidus rohkem veiseid ja rohkem hobuseid kui Saksamaal?

859. Üks arv on 2 880 000, teine 320 000 ja kolmas 2500. Mitu korda on esimene arv suurem teisest? kolmandast arvust? Mitu korda on teine arv suurem kolmandast arvust?

860. Missugune arv tuleb korrutada 600-ga, et saada 37 200?

861.	$x : 300 = 14$	$x \cdot 300 = 5\,400$	$8\,960 : x = 80$
	$x : 400 = 15$	$x \cdot 400 = 8\,400$	$48\,600 : x = 2\,700$
	$x : 600 = 11$	$x \cdot 600 = 37\,200$	$920\,000 : x = 4\,000$
	$x : 800 = 46$	$x \cdot 500 = 65\,500$	$8\,070 : x = 30$
	$x : 500 = 76$	$x \cdot 900 = 98\,100$	$7\,110 : x = 90$

862.	$3\,604\,500 : 900 = 3207$	$686\,000 : 400 : 35$
	$684\,800 : 800 = 809$	$48\,000 : 600 : 40$
	$57\,200 : 400 + 5857$	$772\,800 : 700 : 58$

863. Kiirarvutamiseks peast:

480 : 120	490 : 70	564 — 454
· 60	· 30	: 11
: 30	: 70	· 20
+142	+1 000	— 99
· 6	· 33	— 99

MILJARD.

864. Loen ja kirjutatan arve 1 miljonist 1 000 000-kaupa edasi kuni 14 000 000-ni.

865. Võrdlen kilomeetrit millimeetriga:

$$\begin{aligned}1 \text{ km} &= 1\,000 \text{ m} \\1 \text{ km} &= \quad \text{cm} \\1 \text{ km} &= \quad \text{mm}\end{aligned}$$

Mitu millimeetrit on 3 (6, 8) kilomeetrit? 2 km 500 m?

Näidis: 4 km = 4 000 000 mm.

866. Võrdlen tonni ja grammi:

$$\begin{aligned}1 \text{ t} &= 1000 \text{ kg} \\1 \text{ t} &= \quad \text{g}\end{aligned}$$

Kirjutatan grammides: 5 tonni; 4 t 500 g; 1 t 800 kg.

Näidis: 2 t 450 kg = 2 450 000 g.

867. Loen ja kirjutatan arve 10 miljonist kümnete miljonite kaupa edasi kuni 100 000 000-ni.

868. Mitmendale kohale kirjutame (paremalt poolt arvates) miljonid? kümned miljonid? sajad miljonid?

Kirjutatan numbritega: 1 milj. 200 tuhat 345; 25 milj. 987 tuhat 515; 462 milj. 808 tuhat 999; 125 milj. 1 tuhat 300.

869. Kirjutatan 1 võrra suuremaid arve kui antud arvud: 999 999; 1 299 999, 2 349 999, 4 563 999; 6 999 899; 7 000 009; 299 999 999; 300 999 999; 899 999 999.

870. Kirjutatan 1 võrra väiksemaid arve kui antud arvud: 999 999 990; 999 999 900; 999 999 000; 999 900 000; 19 980 000; 10 000 000; 1 000 000.

871. Lahutan arvust 100 000 000 järgmised arvud: 1 miljon; 10 miljonit; 100 tuhat; 1 tuhat; 10 tuhat; 10; 100.

872. Kirjutan kõige suurema seitsmekohalise, (kaheksakohalise, üheksakohalise) arvu.

873. Kirjutan kõige väiksema seitsme-, kaheksa- ja üheksakohalise arvu.

874. Loendan 10-miljoni-kaupa. Loen arve.

Edasi: 270 000 000; 280 000 000;

Tagasi: 600 000 000; 590 000 000;

875. Loen ja kirjutan arve 100 000 000-kaupa edasi: 400 000 000, 500 000 000,

1 000 ühelist annavad 1 tuhandelise;

1 000 tuhandelist " 1 miljoni;

1 000 miljonilist " 1 miljardi.

$$1\ 000 \cdot 1 = 1\ 000$$

$$1\ 000 \cdot 1\ 000 = 1\ 000\ 000$$

$$1\ 000 \cdot 1\ 000\ 000 = 1\ 000\ 000\ 000$$

Arvud 1 kuni 999 on ühelistele klass.

" 1 000 kuni 999 999 on tuhandeliste klass.

" 1 000 000 kuni 999 999 999 on miljoniliste klass.

" 1 000 000 000 kuni 999 999 999 999 on miljardiliste klass.

$$10 \cdot 1\ 000 = \quad 10 \cdot 1\ 000\ 000 = \quad 10 \cdot 1\ 000\ 000\ 000 =$$

$$100 \cdot 1\ 000 = \quad 100 \cdot 1\ 000\ 000 = \quad 100 \cdot 1\ 000\ 000\ 000 =$$

$$1\ 000 \cdot 1\ 000 = \quad 1\ 000 \cdot 1\ 000\ 000 =$$

876. Kirjutan numbritega:

1000

1 tuhat; 110 tuhat; 305 tuhat; 20 tuhat, 999 tuhat;

1 000 000

1 miljon; 3 miljonit; 25 milj.; 348 milj.; 800 milj.; 999 milj.;

1 000 000 000

1 miljard; 157 miljardit; 6 miljardit; 50 miljardit; 600 miljardit; 32 miljardit.

877. Lahutan 1 miljardist: 1 miljon; 100 miljonit; 10 miljonit. (Lahutan peast, vahe kirjutana numbritega.)

Miljardiliste klass			Miljoniliste klass			Tuhandeliste klass			Ühelite klass		
Sajamiljardilised	Kümnemiljardilised	Ühemiljardilised	Sajamiljonilised	Kümnemiljonilised	Ühemiljonilised	Sajatuhandelised	Kümnetuhandelised	Tuhandelised	Sajalised	Kümmelised	Ühelised
1	2	7	3	0	8	5	1	0	4	1	5
	8	5	0	0	4	6	0	7	5	1	0
		7	3	0	4	0	0	0	6	0	7
1	0	0	0	0	0	5	0	7	0	0	4
	9	0	0	6	0	2	7	0	6	0	7
9	0	5	3	0	0	0	6	0	0	0	9
	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
		7	0	0	1	0	0	1	0	1	0
	8	0	0	2	0	0	4	0	5	0	0

Loen tabelisse märgitud arve ja kirjutana nad vihikusse. Iga klassi vahele jätan suurema vahe.

Näiteks: 12 408 152 400.

878. Kirjutan samuti vihikusse järgnevad arvud numbritega:

- 1) 10 miljardit 505 miljonit 5 tuhat 375;
- 2) 1 miljard 16 miljonit 120 tuhat 50;
- 3) 205 miljardit 100 miljonit 53 tuhat 204;
- 4) 400 miljardit 5 miljonit 200 tuhat 3;
- 5) 10 miljardit 152 tuhat 57;
- 6) 1 miljard 136;
- 7) 9 miljardit 5 tuhat;
- 8) 367 miljardit 4;
- 9) 30 miljardit 10 tuhat;
- 10) 300 miljardit 10.

879. Kirjutan järgnevad arvud vihikusse, jättes klasside vahele laiemad vahed. Loen neid arve. (Näidis: 1 005 600 701.)

12307460010; 100060500004; 10100500400;
1500060012; 100001010000; 1000000001;
9900009009; 3000101100; 30101003506.

880. Kirjutan õpetaja etteütelse järgi suuri arve.

881. $10 \cdot 10 \cdot 10 \cdot 10 \cdot 10 \cdot 10 \cdot 10 \cdot 10 =$
 $10 \cdot 100 \cdot 100 \cdot 100 \cdot 100 =$
 $1\ 000 \cdot 1\ 000 \cdot 1\ 000 =$
 $1\ 000 \cdot 1\ 000\ 000 =$

882. Mitu kümnelist on 1 miljardis? Mitu sajamiljonilist on miljardis? Mitu miljonilist? Mitu sajatuhandelit? Mitu tuhandelit?

883. Mitu korda mahub arvasse 9 miljardit: 9 miljonit? 9 tuhat? 90 miljonit? 900 tuhat? 900 miljonit?

884. $1\ 376\ 544\ 276 - 981\ 525\ 074 + 296\ 007$
 $2\ 482\ 005\ 600 - (105\ 500\ 306 - 92\ 700\ 999)$
 $(1\ 000\ 000\ 000 - 1) + (100\ 000\ 000 - 99\ 000\ 000)$
 $(789\ 496\ 397 - 598\ 345\ 100) + (999\ 000 - 897\ 000)$

885.

5 005 · 890 315	95 300 415 : 27	389 667 439 : 7
16 730 · 200 304	60 493 783 : 49	9 999 999 999 : 99
1 050 347 · 979	213 026 483 : 73	8 426 842 600 : 421
99 · 25 000 111	2 400 537 770 : 354	999 000 000 : 333
770 · 8 808 888	2 634 895 : 2 905	2 730 000 : 390 000

886. Tsaari-Venemaal õppis 1914. a. algkoolides 7 030 000 õpilast, 1939. a. oli Nõukogude Liidus õpilaste arv algkoolides juba 21 288 400. Mitme võrra oli kasvanud nõukogude ajal õpilaste arv algkoolides?

887. Tsaari-Venemaal õppis 1914. a. keskkoolides 995 000 õpilast, 1939. a. aga oli Nõukogude Liidus keskkoolides 12 076 000 õpilast. Mitme võrra oli kasvanud nõukogude ajal keskkooliõpilaste arv?

888. Kahe eelmise ülesande andmetel arvutan, mitme võrra oli 1939. a. Nõukogude Liidus alg- ja keskkooliõpilaste arv kokku suurem kui tsaari-Venemaal 1914. a.

889. NSV Liidu Ülemnõukogu valimistel 1946. a. oli 101 717 686 valijat. Neist võttis hääletamisest osa 101 450 936 inimest. Mitu valijat ei võtnud osa valimistest?

890. Eesti NSV-s valmistatakse 1950. a. 121 400 000 meetrit puuvillriiet. Mitu meetrit valmistatakse keskmiselt kuus? Arvutada ainult sadades tuhandeis.

891. 1938. a. toodeti NSV Liidus 15 miljonit tonni mal-
mi, Prantsusmaal — 6 miljonit t ja Inglismaal — 6 900 000 t.
Mitme tonni võrra toodeti malmi NSV Liidus rohkem kui
Prantsusmaal ja Inglismaal kokku?

892. Neljanda viisaastaku plaani kohaselt toodetakse
1950. a. NSV Liidus puuvillriiet:

Vene NFSV-s	—	4 185 500 000	meetrit
Eesti NSV-s	—	121 400 000	„
Usbeki NSV-s	—	160 900 000	„
Aserbaidžani NSV-s	—	57 250 000	„
Armeenia NSV-s	—	44 800 000	„
Läti NSV-s	—	25 000 000	„
Turkmeeni NSV-s	—	22 000 000	„
Kasahhi NSV-s	—	19 100 000	„
Tadžiki NSV-s	—	17 800 000	„
Kirgiisi NSV-s	—	690 000	„
Ülejäänud liiduvaba- riikides	—	31 560 000	„

Mitu meetrit puuvillriiet valmistatakse 1950. a. kogu NSV
Liidus?

893. Mitu meetrit puuvillriiet tuleb ümmarguselt NSV
Liidus 1950. a. iga elaniku kohta, kui elanikke on NSV Liidus
193 000 000? (vt. ülesanne nr. 892.)

894. Neljanda viisaastaku tootmisplaan näeb ette, et
Vene NFSV valmistab aastas 156 300 000 paari jalatseid,
Armeenia NSV 61 korda vähem ja Kasahhi NSV ligikaudu
24 korda vähem kui Vene NFSV. Mitu paari jalatseid val-
mistab Armeenia NSV ja mitu paari Kasahhi NSV?

895.

$$\begin{array}{r}
 45 \cdot 628 - (5\,643 - 3\,925) \\
 (12\,368 - 8\,385) \cdot (5\,675 : 25) \\
 (436\,794 + 456\,870) : (12\,384 : 86) \\
 204\,633\,036 : 9 : 54 : 68 : 516
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 8 \cdot 9 \cdot 52 \cdot 135 \cdot 895 \\
 7 \cdot 18 \cdot 25 \cdot 525 \\
 5 \cdot 13 \cdot 130 \cdot 1\,300
 \end{array}$$

896. Kiirarvutamiseks (peast):

11 · 45	9 · 25	5 · 28	50 · 42	4 · 7 · 5
11 · 56	9 · 84	5 · 54	50 · 76	8 · 9 · 5
11 · 87	9 · 37	5 · 68	50 · 34	6 · 4 · 5
11 · 68	9 · 99	5 · 34	50 · 62	5 · 3 · 5
11 · 34	9 · 44	5 · 86	50 · 94	9 · 6 · 5

LIHTSAMAD MURRUD.

897. Ema lõikas saiapätsi 2-ks võrdseks osaks. Ühe osa sai Maidu, teise osa Leili. Kui suure osa sai kumbki?

898. Isa jagas šokolaaditahvli 4 poja vahel võrdselt ära. Kui suure osa sai iga poeg?

899. Elvil oli leht punast läikpaberit. Ta jagas selle 8-ks võrdseks osaks. Ühe osa tarvitas ta ära käsitöötunnis, teised viis koju. Kui suure osa lehest viis ta koju?

900. $1 : 2 =$ pool ehk $\frac{1}{2}$

$1 : 4 =$ veerand (neljandik) ehk $\frac{1}{4}$

$1 : 8 =$ kaheksandik ehk $\frac{1}{8}$

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{2} =$$

$$\frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4} =$$

$$\frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4} =$$

$$\frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} =$$

$$\frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} =$$

901. Joonistan oma vihikusse samasugused lillipeenrad nagu lk-l 52 ja jagan nelinurkse ning ühe ringikujulise peenra pooleks, teise ringikujulise aga neljandikudeks. Ühe poole ja ühe veerandi teen värviliseks ja kirjutan iga osa sisse vastava murdarvu.

902. Jagan esimese ringi värvimata poole veel pooleks ja kirjutan uuesti saadud osadele murdarvud sisse. Viimasel ringil värvin ära veel 2 veerandit.

$$\frac{1}{2} = \frac{1}{4}; \quad \frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4} = \quad ; \quad 1 - \frac{3}{4} = \quad ; \quad 1 - \frac{1}{2} =$$

$$1 - \frac{1}{4} = \quad ; \quad \frac{1}{4} + \frac{3}{4} = \quad ; \quad \frac{1}{4} + \frac{1}{4} =$$

903. Joonistan veel ühe nelinurkse ja ühe ringikujulise peenra. Jagan nad poolteks, saadud pooled jälle kaheks ja nüüd saadud neljandikud veel pooleks. Mitmeks osaks on nüüd peenrad jaotatud? Nelinurksel värvin ära ühe kaheksandiku, ringikujulisel $\frac{4}{8}$. Kirjutan igasse osasse vastava murdarvu.

904. Terve on poolt; $1 =$
 " " veerandit; $1 =$
 " " kaheksandikku; $1 =$

Kaks poolt on ; $\frac{1}{2} = 1$

Neli $\frac{1}{4}$ -ndikku on ; $\frac{1}{4} = 1$

Kaheksa $\frac{1}{8}$ -ndikku on ; $\frac{1}{8} = 1$

$$1 = \frac{1}{2} = \frac{1}{4} = \frac{1}{8}; \quad \frac{1}{2} = \frac{1}{4} = \frac{1}{8}; \quad \frac{1}{4} = \frac{1}{8}$$

905.

$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$			
---------------	---------------	---------------	--	--	--

Jaotan esimese joone pooleks, teise neljaks ja kolmanda kaheksaks. Märgin joone peale murdosad, joone alla — iga osa pikkuse cm-tes.

906.

1 terve	1							
1 terve	$\frac{1}{2}$				$\frac{1}{2}$			
1 terve	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	
1 terve	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	

$$\frac{1}{4} = \frac{2}{8}; \quad \frac{2}{4} = \frac{4}{8}; \quad \frac{3}{4} = \frac{6}{8}; \quad \frac{4}{4} = \frac{8}{8} = 1; \quad \frac{5}{4} = \frac{10}{8};$$

$$\frac{3}{8} = \frac{3}{8}; \quad 1 - \frac{3}{4} = \frac{1}{4}; \quad 1 - \frac{3}{8} = \frac{5}{8}; \quad 1 - \frac{7}{8} = \frac{1}{8}; \quad 1 - \frac{5}{8} = \frac{3}{8};$$

$$\frac{1}{4} + \frac{2}{4} = \frac{3}{4}; \quad \frac{3}{8} + \frac{2}{8} = \frac{5}{8}; \quad \frac{5}{8} + \frac{3}{8} = 1; \quad \frac{2}{8} + \frac{5}{8} = \frac{7}{8}$$

907. Emakeele õppetund kestis $\frac{3}{4}$ tundi. $\frac{1}{4}$ tundi kulus ärakirjutamiseks, ülejäänud aeg lugemiseks. Kui palju aega kulus lugemiseks?

908. Ema andis apelsinist $\frac{3}{8}$ pojale ja $\frac{3}{8}$ tütrele, jättes ülejäänud osa endale. Kui palju jäi emale?

909. Linasest riidetükist tarvitati $\frac{3}{4}$ osa särkide õmb-
lemiseks ja $\frac{1}{4}$ osa taskurättideks. Kui palju riiet jäi üle?

910. Talumees kündis esimesel päeval $\frac{1}{4}$ osa põllust,
teisel päeval $\frac{1}{2}$ osa ja kolmandal päeval ülejäänud osa. Kui
palju kündis ta kolmandal päeval?

911. Pudel äädikaga kaalub 1 kg, tühjalt kaalub pudel
 $\frac{1}{8}$ kg. Kui palju kaalub äädikas?

912. Õpilane luges läbi $\frac{5}{8}$ raamatust. Kui palju jäi tal
veel lugeda?

913. Riidetükis oli 24 meetrit riiet. Sellest müüdi ühele
ostjale $\frac{1}{4}$ osa, teisele $\frac{1}{8}$ osa. Mitu meetrit riiet jäi järele?

914. $\frac{1}{2}$ osa öö-päevast Peeter magas, $\frac{1}{4}$ osa kulutas
mängimiseks ja jalutamiseks ning ülejäänud osa öö-päevast
kulus muudeks toiminguteks. Mida arvutan?

915. Liisal oli 240 rubla, $\frac{1}{8}$ osa kulutas ta ära, üle-
jäänud raha pani hoiukassasse. Mitu rubla pani ta hoiu-
kassasse?

916. Mitu kopikat on 1 rubla? $\frac{1}{2}$ rubla? $\frac{1}{4}$ rubla?
 $\frac{3}{4}$ rubla?

917. Autol oli sõita 120 km. Ta sõitis ära $\frac{3}{4}$ osa teest.
Mitu km jäi veel sõita?

$\frac{3}{4}$	$\frac{1}{4}$
---------------	---------------

120 km

918. Mootorrattur oli sõitnud 30 km; see oli $\frac{1}{8}$ kogu
tee pikkusest. Mitu km jäi tal veel sõita?

$\frac{1}{8}$	
---------------	--

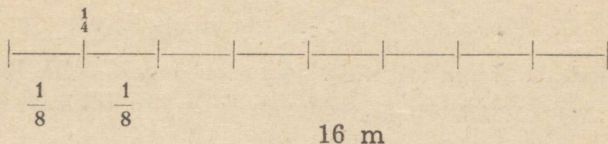
30 km

919. Leian $\frac{1}{4}$ järgmistest arvudest: 62; 124; 3000;
24 120.

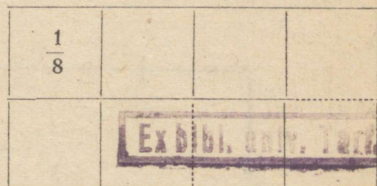
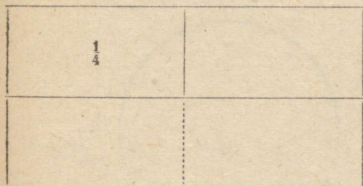
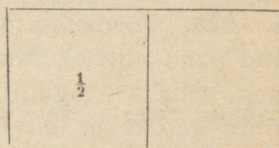
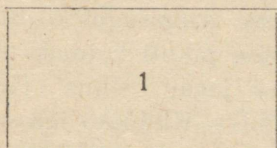
920. Leian $\frac{1}{4}$ järgmistest arvudest: 24; 36; 120; 4444; 56; 19.

921. Leian $\frac{1}{8}$ osa arvudest: 8; 24; 64; 320; 4800.

922. Köiest, mille pikkus oli 16 meetrit, lõigati ära esiteks $\frac{1}{8}$ ja siis veel $\frac{1}{8}$. Mitu meetrit jäi järele?

923.

Lõikan paberist välja samasugused nelinurgad ja punktjoonte kohal teen sisselõiked. Kasutan neid arvutamisel, eriti lahutamisel, õpetaja selgituste järgi.

924. $\frac{1}{4} + \frac{1}{4}$ $\frac{5}{8} + \frac{1}{8}$ $\frac{7}{8} - \frac{1}{2}$ $1 - \frac{1}{2}$ $1 + \frac{3}{8}$

$\frac{1}{8} + \frac{3}{8}$ $\frac{3}{8} - \frac{2}{8}$ $\frac{7}{8} - \frac{3}{4}$ $1 - \frac{3}{4}$ $1 + \frac{1}{2}$

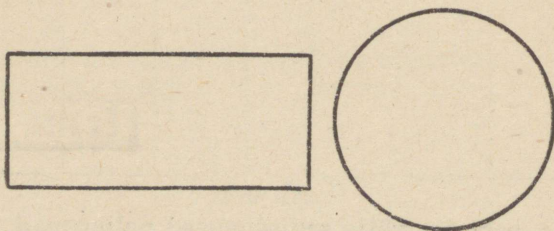
$\frac{3}{4} - \frac{1}{4}$	$\frac{1}{4} - \frac{1}{2}$	$\frac{1}{2} - \frac{4}{8}$	$1 - \frac{1}{8}$	$1 - \frac{3}{4}$
$\frac{5}{8} - \frac{1}{8}$	$\frac{1}{2} + \frac{1}{8}$	$\frac{1}{2} - \frac{2}{4}$	$1 - \frac{3}{8}$	$1 - \frac{5}{8}$
$\frac{1}{8} + \frac{1}{8}$	$\frac{1}{2} - \frac{1}{4}$	$\frac{5}{8} + \frac{3}{8}$	$1 - \frac{7}{8}$	$1 - \frac{7}{8}$
$\frac{7}{8} - \frac{5}{8}$	$\frac{1}{2} - \frac{1}{8}$	$\frac{3}{4} + \frac{1}{4}$	$1 - \frac{1}{4}$	$1 - \frac{1}{8}$

925.

Joonistan 12 cm pikkuse joone ja jagan selle kolmeks. Iga osa peale kirjutatan $\frac{1}{3}$, alla aga selle osa pikkuse cm-tes.

$$\frac{1}{3} + \frac{1}{3} + \frac{1}{3} = ; \quad 1 = \frac{1}{3} ; \quad \frac{1}{3} + \frac{1}{3} = ; \quad 1 - \frac{1}{3} =$$

926. Joonistan oma vihikusse samasugused lillepeenrad nagu allpool, ja jagan esimese pikuti kolmeks ühelaiuseks ribaks, ringikujulise peenra jagan silma järgi 3-ks ühesuguseks ja ühesuuruseks tükiks. Kirjutatan igasse osasse vastava murdarvu ja värvin iga osa isevärviliseks.

927. 3-le lapsele jagati võrdselt: 9 12 18 48 õuna. Iga laps sai $\frac{1}{3}$ -ndiku, see on õuna

928. Raamat tuleb läbi lugeda 3 päevaga:

Raamatus on: 48 63 84 60 96 lehekülge.
Päevaga loen $\frac{1}{3}$, s. o. lehekülge.

929. Leian $\frac{1}{3}$ järgmistest arvudest: 36; 45; 99; 120; 240; 360; 4200.

930.

$1 - \frac{1}{3}$	$1 + \frac{1}{3}$	$1 = \frac{1}{3}$	$1 \frac{1}{3} - \frac{1}{3}$
$1 - \frac{2}{3}$	$1 + \frac{2}{3}$	$2 = \frac{1}{3}$	$2 \frac{1}{3} - \frac{1}{3}$
$2 - \frac{1}{3}$	$2 + \frac{1}{3}$	$1 \frac{1}{3} = \frac{1}{3}$	$1 \frac{2}{3} - \frac{2}{3}$

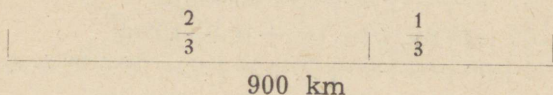
931. Kast võid kaalub 24 kg. Sellest müüdi ära $\frac{1}{3}$. Mitu kg jäi järele?

932. Mitu minutit on: 1 tund? $\frac{1}{2}$ tundi? $\frac{1}{4}$ tundi? $\frac{1}{3}$ tundi? $\frac{2}{3}$ tundi?

$\frac{1}{2}$ aastat = kuud; $\frac{1}{4}$ aastat = kuud;

$\frac{1}{3}$ aastat = kuud; $\frac{3}{4}$ aastat = kuud;

933. Aurulaeval oli sõita 900 km. Ta sõitis ära $\frac{2}{3}$ sellest vahemaast. Mitu km jäi veel sõita?

934. Arvutan $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{3}$ meetritest:

	48	144	240	432	576	624
$\frac{1}{2}$	<hr/>					
$\frac{1}{4}$	<hr/>					
$\frac{1}{8}$	<hr/>					
$\frac{1}{3}$	<hr/>					

935. 1 meeter riiet maksab 4 rubla 80 kop. Mis maksab $\frac{1}{2}$ ($\frac{1}{4}$; $\frac{1}{3}$; $\frac{1}{8}$; $\frac{2}{3}$; $\frac{3}{4}$) meetrit?

936. $\frac{1}{2}$ m = cm 25 cm = m $\frac{1}{2}$ km = m
 $\frac{1}{4}$ m = cm 75 cm = m $\frac{1}{4}$ km = m
 $\frac{3}{4}$ m = cm 50 cm = m $1\frac{1}{2}$ km = m
 $1\frac{1}{2}$ m = cm 125 cm = m 500 m = km

ÜLESANDEID KORDAMISEKS.

1. Peast-arvutamiseks.

937. $333+222$ $914+82$ $111+222+333$
 $666+333$ $625+74$ $321+123+231$
 $234+422$ $87+312$ $234+260+305$
 $392+505$ $415+352$ $333+141+523$
 $572+205$ $912+88$ $531+221+135+102$

938. $38+38+38+38+38+38+38+38+38+38=$
 $40+40+40+40+40+40+40=$
 $102+102+102+102+102+102=$
 $99+99+99+99+99+99+99+99+99=$

939. $450:10$ $600:60$ $860:86$ $360:30$
 $590:10$ $900:90$ $650:65$ $840:40$
 $600:100$ $800:80$ $420:42$ $380:20$
 $7000:100$ $900:90$ $880:88$ $550:50$
 $7800:100$ $70:70$ $930:93$ $720:60$

940. $3 \cdot 230$ $7 \cdot 103$ $3 \cdot 34$ $15 \cdot 40$ $11 \cdot 13$
 $2 \cdot 340$ $6 \cdot 107$ $4 \cdot 66$ $17 \cdot 50$ $11 \cdot 16$
 $3 \cdot 103$ $8 \cdot 108$ $5 \cdot 57$ $38 \cdot 20$ $11 \cdot 14$
 $4 \cdot 202$ $4 \cdot 204$ $2 \cdot 68$ $46 \cdot 20$ $11 \cdot 28$
 $8 \cdot 108$ $3 \cdot 306$ $8 \cdot 17$ $13 \cdot 60$ $11 \cdot 42$

941.	848 : 424	8 464 : 4 232	1 000 : 2 : 2 : 2 : 5 : 5
	963 : 321	9 666 : 3 222	800 : 2 : 2 : 2 : 2 : 2 : 5
	636 : 212	6 844 : 3 422	900 : 3 : 3 : 4 : 5
	482 : 241	8 888 : 2 222	700 : 10 : 10 : 7
	999 : 333	3 333 : 1 111	640 : 2 : 2 : 10 : 4 : 4

942.	5 · 24	9 · 18	19 · 45	11 · 15
	5 · 68	9 · 35	29 · 52	11 · 81
	5 · 320	9 · 48	12 · 39	101 · 12
	5 · 440	9 · 120	79 · 11	101 · 24
	5 · 80	9 · 200	11 · 49	201 · 15

Näite d:	5 · 24 =	(10 · 24) : 2
	9 · 18 =	(10 · 18) — 18
	19 · 45 =	(20 · 45) — 45
	11 · 81 =	(10 · 81) + 81

943.	362 — 98	346 — 199	173 + 399
	287 — 99	572 — 198	246 + 298
	846 — 97	438 — 299	368 + 299
	636 — 96	515 — 298	199 — 499

944.	(6 · 20) : (72 : 6)	(72 : 9) + (120 : 8)	7 · (99 : 11)
	(76 : 19) · (54 : 6)	(3 · 26) — (6 · 13)	6 · (90 : 18)
	(28 · 3) : (56 : 14)	(4 · 24) — (3 · 32)	92 : (28 : 7)
	(64 : 16) · (81 : 27)	(6 · 49) + (66 : 11)	8 · (99 : 9)

945. Lahutan miljonist: 1; 10; 100; 1000; 10 000; 100 000; 900 000; 999 999.

946. Mitu meetrit on 10 km; 15 km; 100 km; 6 km; 27 km?

947. Mitu kilogrammi on 1000 g; 10 000 g; 30 000 g; 100 000 g?

948. Lahutan 1 kg-st: 100 g; 999 g; 10 g; 38 g; 1 g; 156 g.

949. Ütlen 100 korda väiksemad arvud: 300; 4600; 25 400; 65 000; 1 kg; 1 m; 10 km.

950. Avaldan millimeetrites: 1 cm; 1 dm; 1 m; 12 cm; 12 dm; 25 m; 1 m 1 dm 1 cm.

951. Mitu kümnet on järgnevais arvudes: 190; 200; 5 400; 8 000; 10 000; 100 000; 1 240; 60?

952. Mitu minutit on: 1 (5; 10; $1\frac{1}{2}$; $\frac{1}{4}$; $\frac{1}{3}$; $2\frac{1}{4}$) tundi?

953.

25 · 8	96 : 12	81 — 13	160 : 20	360 : 6
· 12	· 100	: 17	· 30	· 8
—400	+200	+ 15	+160	+220
: 500	: 8	· 10	—250	—300
· 20	: 25	+110	· 6	: 4

954.

600 : 5	1 000 : 5	4 · 120	660 : 330
· 4	: 2	: 8	· 150
: 2	: 4	· 5	· 9
+60	+175	: 30	· 2
: 10	: 10	· 10	+ 8

955.

600 : 50	9 · 50	280 : 70	8 · 80
· 6	+150	· 60	: 10
+28	: 3	+110	+ 36
: 4	—120	: 7	+ 20
: 5	: 4	— 50	: 12

956. Leian $\frac{1}{4}$ järgmistest arvudest: 1 km; 20 kg; 1 m; 16 m; 1 tonn; 1 min.; 1 aasta.

957. Leian $\frac{1}{3}$ järgmistest arvudest: 1 min.; 1 aasta; 1 öö-päev; 15 m; 48 cm.

958. Leian 192-st $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{2}{3}$.

959. Raadiosaade algab kl. 16.50, lõpeb kl. 23.00. Kui kaua kestab saade?

960. Mis aastal sündis Virve, kui ta tänavu sai 12 aastaseks?

961. Rong sõitis Pärnust välja kl. 8 ja jõudis Tallinna kl. 12.30. Mida arvutan?

962. Mitmeks päevaks jätkub 3 kg suhkrust, kui päevas kulub $\frac{1}{2}$ kg?

963. Mis arvu saan, kui liidan kõige suurema kolmekohalise arvu kõige väiksema kahekohalise arvuga?

964. Arvu 367 korrutan esiti 10-ga, siis sajaga ja jagan tuhandega. Kui palju saan?

965. Arvu 52 korrutan 10-ga, veel kord 10-ga ja veel kord 10-ga. Kui palju saan?

966. Arvu 48 suurendan 2 võrra ja saadud arvu 2 korda. Kui palju saan?

967. Kui palju on $\frac{1}{2}$ poolest? veerandist?

968. Vähendan 56 8 korda ja saadud arvu vähendan 2 võrra. Kui palju saan?

969. Mitu korda on 9 45-st väiksem? Mitme võrra on 9 45-st väiksem?

970. Kahe arvu summa on 70. Esimene liidetav on 10-ne võrra teisest suurem. Kui suur on kumbki liidetav?

971. Kahe arvu summa on 36. Teine liidetav on esimesest 3 korda suurem. Kui suur on kumbki liidetav?

972. Üks arv on 65, teine on 2 korda esimesest suurem. Mitme võrra on teine arv esimesest suurem?

973. Suhkrutoos suhkruga kaalub 700 g, tühi suhkrutoos kaalub 180 g. Palju kaalub suhkur?

974. Koolis on 120 õpilast, neist on poisse 40. Mitme võrra on tüdrukuid rohkem kui poisse? Mitu korda on poisse vähem kui tüdrukuid?

975. Rongil oli sõita 160 km; 2 tunni pärast jäi tal veel sõita 70 km, Mitu km sõitis rong tunnis?

976. Tank liigub 6 m sekundis. Kui palju maad liigub ta edasi 1 minutiga? 3 minutiga?

977. Tööline kulutas ühel päeval 30 rubla ja teisel päeval 50 rubla ning siis jäi tal järele 3 korda niipalju raha kui ta kulutas kahel päeval kokku. Palju raha oli töölisel alguses?

978. Hobune jooksis 48 km 4 tunniga. Kui palju maad jookseb hobune sama kiiruse juures 8 tunniga?

979. Raamatukapp on 3 korda kallim kui laud ja laud 5 korda kallim kui tool. Mitu korda on raamatukapp kallim kui tool?

980. 10 liitrit vett annab külmudes 11 l jääd. Kui palju jääd saab 100 liitrist veest?

981. Eesti NSV toodab 1950. a. 319 000 tonni turvast. Mitu kg see on?

982. Liiter koort annab 400 g võid. Palju võid saab 5 liitrist koorest? 8 liitrist? 10 liitrist?

983. Mitu muna saab osta 42 rubla eest, kui 1 muna maksab 3 rbl.?

984. Perenaine müüs 50 muna 2 rbl. 50 kop. tükk ja ostis saadud raha eest kanadele teri 12 rbl. 50 kop. kilo. Mida arvutan?

985. Kahes korvis on kokku 47 õuna. Kui ühest korvist võtaksime ära 2 ja teisest 5 õuna, siis oleks mõlemas korvis ühepalju õunu. Kui palju õunu oli kummaski korvis?

986. Lennuk lendab 600 km tunnis. Kui kaugele ta jõuab 10 minutiga?

987. Ühest mesipuust saab 15 kg mett. Kui palju mett saab 19 mesipuust?

2. Peamurdmist ja naljaülesandeid.

988. Ema jagas 6 õuna võrdselt 8 lapse vahel, aga ei lõiganud ühtki õuna 8-ks osaks. Mitmeks lõikas ta iga õuna?

989. Aidapakul istusid hiired ja silitasid vurrusid. Mööda läks karjakrants ja lausus: „Tere, 10 hiirt!“ „Sa oled vanaks jäänud ega oska enam lugeda,“ vastasid hiired, „lisa meile 2 korda nii palju, kui meid on, ja tule ise ka, siis on meid 10.“ Mitu hiirt istus aidapakul?

990. Kuidas saab kirjutada 100 viie 1-ga?

991. Kuidas kirjutada arvu 1 kahe 4-ga? kahe 2-ga? kahe 3-ga?

992. Leib kaalub 1 kg ja veel $\frac{1}{2}$ leiba. Kui palju kaalub leib?

993. Aadul oli 1 õun, Eeval 2 õuna ja Maiel 3 õuna. Ants sai igahelilt poole õuntest. Mitu õuna sai Ants?

994. Kirjuta niisugune neljakohaline arv, mille suurus ei muutu, kui teda loeme paremalt vasakule või ümberpöördu!

995. Meetripikkune köis lõigati 3 lõikega ühesugusteks osadeks. Kui pikad tulid osad?

996. Viiekohalisest arvust lahutati 1 ja järele jäi neljakohaline arv. Mis arv see on?

997. Kuidas saab arvu 100 nelja viie abil?

998. Kui liita vähendatav, lahutatav ja vahe, siis saame 48, kusjuures lahutatav ja vahe on võrdsed. Kui suur on vähendatav?

999. Kuidas saab kaevust võtta täpselt 4 liitrit vett, kui on kasutada vaid 3- ja 5-liitriline nõu?

1000. Raamat iluköites maksab 12 rbl. Raamat ise on köitest 2 rubla võrra kallim. Kui kallis on raamat ja kui kallis köide?

1001. Ilmar küsis Peetrilt: „Palju sul raha on?“ Peeter vastas: „ $\frac{1}{2}$ minu rahast on mul praegu taskus ja kui sa oma võla — 2 rubla — ka tasuksid, siis oleks mul praegu taskus 7 rubla.“ Kui palju raha oli Peetril?

1002. Mis kaalub rohkem, kas 3 kilo raudnaelu või 3 kilo heinu?

1003. Mees läks linna. Talle tuli vastu 3 naist, igal naisel nööri otsas 3 kitse, igal kitsel 3 kitsetalle. Mitu hinge läks linna?

1004. Kaks pioneeri sõidab jalgratastel Pärnust Viljandi ja kummalgi kulub sõiduks 4 tundi. Kui palju kulub aega kokku?

1005. 3 sõpra ostis endale ühiselt raadio. Ühel oli 200 rbl., teisel 2 korda rohkem ja kolmandal 100 rbl. Kui palju raha jäi neil üle?

1006. Kaks jalakäijat sammub teineteisele vastu. Üks käib tunnis 5 km, teine 6 km. Kui kaugel on nad teineteisest 3 tunni pärast?

1007. Üks loomadesõber pani ühisesse puuri elama vihmussi, kassi ja varblase. Mitu looma elas selles puuris?

1008. Toonekured laskusid niidule, et toidupoolist otsida. Ehmunud konn piilus mäta alt ja luges ära, et toonekurgede jalgu oli 5. Mitu toonekurge oli niidul?

1009. Uno ajas lehmad karjamaale. Üks oli kahe ees, üks kahe keskel ja üks kahe taga. Mitu lehma oli?

1010. Maret on 24 aastane, Villu 8 aastane. Mitme aasta pärast on Maret Villust 2 korda vanem?

1011. Kell käib öö-päevas 1 tund ette. Mitme päeva pärast näitab kell jälle õiget aega?

1012. Missugune arv on täisarvude reas 840 ja 960 keskel ja mõlemast ühekaugusel?

1013. Talus on tallekesi ja tibukesi, kokku 10 pead ja 30 jalga. Kui palju on tallekesi ja kui palju tibukesi?

3. Kirjalikult arvutamiseks.

1014. $573+899$ $929+6\ 785$ $326\ 463+275\ 474$
 $776+548$ $878+8\ 544$ $500\ 030+442\ 233$
 $1\ 926+277$ $3\ 697+8\ 465$ $788\ 354+312\ 648$
 $4\ 386+835$ $9\ 999+4\ 444$ $493\ 879+755\ 699$

1015. $1\ 625\ 348+739\ 826$ $1\ 624\ 348+739\ 009$
 $8\ 139\ 472+4\ 621\ 519$ $8\ 120\ 375+1\ 000\ 534$
 $2\ 575\ 340+2\ 410\ 520$ $7\ 001\ 265+12\ 009\ 735$
 $8\ 325\ 675+1\ 450\ 210$ $7\ 234\ 009+99\ 999$

1016.

$9\ 875-4\ 525$ $87\ 956-36\ 255$ $788\ 354-696\ 465$
 $7\ 690-5\ 450$ $75\ 690-26\ 960$ $808\ 000-118\ 025$
 $9\ 876-5\ 987$ $97\ 650-87\ 770$ $500\ 030-443\ 324$
 $6\ 001-4\ 999$ $67\ 493-48\ 504$ $623\ 740-234\ 060$

1017. $4\ 985\ 593-2\ 410\ 251$ $45\ 045\ 045-35\ 934\ 999$
 $8\ 120\ 375-5\ 010\ 125$ $90\ 180\ 075-7\ 345\ 926$
 $2\ 302\ 545-733\ 239$ $10\ 000\ 001-8\ 324\ 002$
 $9\ 354\ 266-8\ 465\ 377$ $2\ 000\ 000-1\ 987\ 654$

1018. $5\ 049-973-1\ 765+438-2\ 376+1\ 704$
 $10\ 401-7\ 063+426-958+219-3\ 659$
 $38\ 075+264\ 847+4\ 969-137\ 985$
 $1\ 746-658+30\ 483-17\ 512+30\ 172$

1019. $(100\ 000-19\ 067)-(10\ 050-8\ 019)$
 $(208\ 450-78\ 968)+(465\ 840-68\ 075)$
 $(87\ 652+327\ 698)-(116\ 059+87\ 069)$
 $(8\ 924-3\ 267)-(15\ 007-12\ 369)$

1020.	529 · 3 008	8 005 · 4 383	2 583 · 1 278
	255 · 9 003	4 008 · 8 158	8 695 · 4 323
	748 · 5 900	504 · 4 297	470 · 356
	606 · 7 007	80 045 · 368	250 008 · 320
	2 060 · 343	75 · 30 405	14 567 · 9 999

1021.

3 700 · 56 000	4 004 · 5 000	2 567 000 · 3 000 000
1 300 · 5 009	5 200 · 7 008	9 999 · 11 111
960 · 680	63 000 · 87 000	563 000 · 1 000
15 400 · 7 500	1 236 008 · 3 000	3 480 · 20 000

1022.	1 666 : 17	42 745 : 415	18 070 : 2 967
	5 456 : 11	84 968 : 817	27 495 : 6 483
	1 599 : 39	34 075 : 725	60 714 : 6 746
	1 190 : 85	32 825 : 505	24 584 : 875
	1 053 : 81	54 535 : 839	761 520 : 19

1023.

5 091 156 : 5 607	5 420 300 : 6 700	64 milj. : 16 milj.
1 081 600 : 1 280	35 500 000 : 7 100	96 tuh. : 4 tuh.
2 940 300 : 9 075	136 600 000 : 8 000	20 milj. : 5 milj.
5 518 908 : 7 398	2 854 170 : 9 000	15 milj. : 3 tuh.
9 504 064 : 352	5 684 000 : 2 000	24 tuh. : 6 sajal.

1024.	24 · 278—5 736	536 : 8 · 35
	2 102+ 9 · 118	9 · 396+ 15 · 197
	456 · 208 : 114	9 000— 8 · 678
	876 : 72+896 : 16	842 · 176+347
	1 205— 882 : 14	2 047 : 89—966 : 42
	631 575 : 315—985	304+ 4 473 : 71

1025.

$$(40 \cdot 18 - 27 + 11 \cdot 45) : 18$$

$$(764 \cdot 32 - 286 \cdot 64) : 192$$

$$(999 - 19 \cdot 29 + 752) : 16$$

$$(605 : 55 + 624 : 24 + 252) : 17$$

$$(448 \cdot 48 + 23 \cdot 216) : 96$$

$$(342 : 19 - 136 : 8 + 119) : 15$$

1026.

$$(576 \cdot 13 + 846 \cdot 15) - 1\ 020$$

$$(8\ 416 + 12\ 319) - 136 \cdot 13$$

$$(14\ 804 + 11\ 648) : (1\ 564 - 786)$$

$$(96\ 052 : 236) - (3\ 137 - 2\ 741)$$

$$482\ 000 : 8 + (39\ 240 - 7\ 265)$$

$$(12\ 368 - 8\ 385) \cdot (5\ 675 : 25)$$

$$167\ 496 : (87 \cdot 68 - 39 \cdot 75)$$

$$(5\ 145 \cdot 5) + (8\ 742 : 6) - 5\ 789$$

1027.

$$(100\ 000 + 3\ 700 \cdot 90 - 67\ 818 : 2) : 497$$

$$(1\ 259 \cdot 375) - (264 \cdot 309) - 17\ 849$$

$$(3\ 105 : 23) - (980 : 28) + (4\ 224 : 128) \cdot 100$$

$$(603 + 79 - 559) \cdot (15\ 674 - 12\ 480 + 906)$$

$$(370 \cdot 60 - 6\ 095 : 5 + 708 \cdot 306) - 137\ 629$$

1028.

$$6\ \text{kg} - 2\ \text{kg}\ 200\ \text{g} + 1\ \text{kg}\ 900\ \text{g}$$

$$9\ \text{m}\ 80\ \text{cm} + 72\ \text{cm} - 4\ \text{dm}\ 6\ \text{cm}$$

$$12\ \text{km}\ 200\ \text{m} - 23\ \text{m}\ 4\ \text{dm} - 52\ \text{m}\ 76\ \text{cm}$$

$$150\ \text{kg}\ 240\ \text{g} - 96\ \text{kg}\ 750\ \text{g} + 28\ \text{kg}\ 600\ \text{g}$$

1029.

$$49\ \text{t}\ 8\ \text{kv} + 3\ \text{t}\ 5\ \text{kv}\ 70\ \text{kg} - 10\ \text{t}\ 46\ \text{kg}$$

$$346\ \text{rbl.}\ 40\ \text{kop.} - 98\ \text{rbl.}\ 46\ \text{kop.} + 67\ \text{rbl.}\ 5\ \text{kop.}$$

$$15\ \text{km} - 6\ \text{km}\ 3\ \text{m} + 3\ \text{km}\ 234\ \text{m}$$

$$1\ \text{t} - 8\ \text{kv}\ 500\ \text{kg} + 2\ \text{kv}\ 15\ \text{kg}$$

1030.

$$25\ \text{a.}\ 7\ \text{k.} + 16\ \text{a.}\ 9\ \text{k.}$$

$$18\ \text{t.}\ 44\ \text{min.} + 15\ \text{t.}\ 27\ \text{min.}$$

$$15\ \text{ööp.}\ 8\ \text{t.} - 13\ \text{ööp.}\ 9\ \text{t.}$$

$$54\ \text{min.}\ 16\ \text{sek.} - 39\ \text{min.}\ 43\ \text{sek.}$$

$$27\ \text{rbl.}\ 15\ \text{kop.} - 18\ \text{rbl.}\ 95\ \text{kop.}$$

$$17 \cdot 49\ \text{rbl.}\ 85\ \text{kop.}$$

$$19\ \text{rbl.}\ 40\ \text{kop.} : 4$$

$$7\ \text{rbl.} : 5$$

1031.

22 m 75 cm : 4	6 · 5 kg 839 g	6 · 1 dm 4 cm
76 m 16 cm · 16	17 · 6 kg 55 g	7 · 1 dm 9 mm
8 · 2 km 565 m	2 · 12 t 435 g	12 · 1 m 46 cm
21 · 3 km 127 m	4 · 3 t 7 kv 600 g	25 · 84 cm

1032.

5 cm 20 mm : 4	12 kg : 5	7 t 8 kv : 3
6 m 35 cm : 5	46 kg 340 g : 7	15 t : 6
51 km : 5	29 kg 250 g : 26	55 t 510 kg : 70
30 km 856 m : 58	1 kg 120 g : 5	1 t 3 kv 80 kg : 12

1033.

7 rbl. 20 kop. : 60 kop.	9 km : 15 m
13 rbl. 50 kop. : 2 rbl. 25 kop.	16 rbi. : 80 kop.
3 cm : 12 mm	18 t. : 60 min.
7 kg : 50 g	4 cm 50 mm : 75 mm
1 a. 6 k. : 3 k.	9 m 60 cm : 80 cm
5 kg 300 g : 25 g	1 ööp. : 30 min.

1034. Nõukogude armee sai saagiks jaapanlastelt 9. aug. — 9. sept. 1945. a.: 300 000 vintpüssi, 4836 kuulipildujat, miinipildujaid 3 korda vähem kui kuulipildujaid ja välisuurtükke 386 tükki vähem kui kuulipildujaid. Kui palju saadi saagiks kõiki relvi?

1035. Terve inimese tuiksoon lööb 1080 korda 15 minutis. Mitu korda lööb terve inimese tuiksoon 1 tunnis?

1036. 18 kana munesid aastas 2088 muna. Mitu muna munevad aastas 96 samasugust kana?

1037. Ado käib 25 minutiga 2250 sammu. Mitu sammu käib ta tunnis?

1038. Laev, mis sõidab 29 km tunnis, oli Tallinnast juba 72 km kaugusel. Mitme tunni pärast jõuab talle järele teine laev, mis sõidab 37 km tunnis?

1039. Kalameeste artell müüs eelmisel aastal 1440 kg kalamarja 30 240 rbl. eest, tänavu aga 1080 kg 25 920 rubla eest. Millal ja mitme rubla võrra oli kg kalamarja kallim?

1040. Lammas, siga ja lehm kaaluvad kokku 728 kg. Palju kaalub iga loom, kui siga kaalub 3 korda ja lehm 10 korda enam kui lammas?

1041. Kolm töolist, kes töötasid ühesuguse päevapalgaga, said kokku 529 rubla. Üks töötas 6 päeva, teine 8 päeva ja kolmas 9 päeva. Kui palju sai igaüks?

1042. Sovhoosis oli 895 lehma ja lammast. Lambaid oli 4 korda rohkem kui lehmi. Kui palju oli lehmi ja kui palju oli lambaid?

1043. Linna toodi nädala jooksul kala ja liha, kokku 58 500 kg. Kala oli 14 340 kg võrra enam kui liha. Kui palju toodi linna kala ja kui palju liha?

1044. 1938. a. oli NSV Liidu naftatoodang 32 miljonit tonni, kivisöetoodang 4 korda suurem ja malmitoodang 2 korda väiksem kui naftatoodang. Kui suur oli kõigi nende maapõuevarade toodang kokku?

1045. NSV Liidus on 30 miljoni võrra rohkem elanikke kui Inglismaal, Prantsusmaal ja Jaapanis kokku. Inglismaal elab 48 milj. inimest, Prantsusmaal 10-ne milj. võrra vähem ja Jaapanis 2 korda rohkem kui Prantsusmaal. Kui suur on NSV Liidu elanikkude arv?

1046. NSV Liidu pikim jõgi on Ob ühes lisajõe Irtõšiga — 5200 km pikk, Amu-Darja on Ob'ist 2 korda lühem, Dvina 2 korda lühem kui Amu-Darja ja Suur-Emajõgi 13 korda lühem kui Dvina. Kui pikk on Suur-Emajõgi?

1047. Aidas oli 13 suuremat ja 18 väiksemat kotti rukkiga. Igas suuremas kotis oli keskmiselt 80 kg rukist ja kokku oli kõigis kottides 1940 kg. Mitu kg oli igas väiksemas kotis?

1048. 375 sõdurit said 15 päevas 5625 kg leiba. Kui palju leiba kulub 1425 sõdurile nädalas?

1049. Rong sõitis 17 tunniga 782 km. Mitme tunniga sõidab sama rong 368 km?

1050. Mitu kg suhkrut saab osta 850 rubla eest, kui 35 kg suhkrut maksab 1750 rbl.?

1051. Kolmelt heinamaalt saadi 432 kvintaali heinu: üks heinamaa andis 162 kv, teine 3 korda vähem. Kui palju heinu saadi kolmandalt heinamaalt?

1052. Kuu on Maakerast 384 000 km kaugusel. Mitme päevaga jõuaksime Kuu peale, kui sõidukiiruseks võtame 250 km tunnis?

1053. Missuguse ajaga jõuaksime aga Päikesele, mis asub meist 148 920 000 km kaugusel, kui tarvitame sama lennukit sama kiirusega?

1054. Isa võitis riikliku võidulaenu piletiga 12 800 rubla. $\frac{1}{4}$ osa kinkis ta lastele, $\frac{1}{8}$ osa kulutas ta ostudeks ja ülejäänud raha pani hoiukassasse. Mitu rubla pani ta hoiukassasse?

1055. Raamatus on 252 lehekülge. Elvil on jäänud sellest lugeda veel $\frac{1}{3}$. Mitu lehekülge on Elvil juba loetud?

1056. Ema ostis 1 kg võid. Esimesel päeval kulutas ta $\frac{1}{2}$ kg ja teisel päeval $\frac{1}{4}$ kg. Kui palju võid jäi kolmandaks päevaks?

1057. Astal kulus hommikusöögiks 6 min., lõunasöögiks 25 min. ja õhtusöögiks 12 min. Kui palju aega kulus Astal söömiseks aprillikuus?

1058. Rong sõitis 360 km 10 tundi 40 min. Mitu km sõitis ta tunnis, kui peatusteks kulus 1 t 40 min.?

1059. 12 kg rukkijahu annab 17 kg leiba. Kui palju on tarvis võtta jahu, et saada 476 kg leiba?

1060. Kolhoosil oli 265 mesipuud. Iga mesipuu andis keskmiselt 24 kg mett. 230 kg mett jäeti mesilaste toitmiseks, muu mesi müüdi ära, 40 rubla kilogramm. Kui palju raha saadi mee müügist?

1061. Vaenlase väeosa kaotas surnutena $\frac{1}{8}$ oma koosseisust, haavatutena 3 korda rohkem kui surnutena ja vangi langes 10 120 meest rohkem kui haavatuid. Mitu meest jäi järele, kui koosseisus oli 32 160 meest?

1062. Kaks hävitajat lendas ühesuguse kiirusega. Üks lendas 2925 km, teine — 1755 km, kusjuures esimene lendas 6 tundi kauem kui teine. Kui kaua lendas kumbki hävitaja?

1063. Betooni valmistamiseks võetakse 1 osa tsementi, 2 osa liiva ja 4 osa killustikku. Kui palju on tarvis võtta tsementi, liiva ja killustikku, et saada 10 038 tonni betooni?

1064. Järve kahest otsast ujub teineteisele vastu 2 ujujat. Esimene ujub minutis 75 m, teine 65 m. Järve pikkus on 1680 m. Mitu m ujus esimene kuni kohtamiseni teisega?

1065. Meie lendur nägi vaenlase hävitajat 12 km kaugusel ja hakkas teda jälitama. Vaenlase hävitaja lennukiirus oli 2 km minutis, kuna meie lendur arendas 3-km-se kiiruse minutis. Mitme minuti pärast jõuab lendur vaenlase hävitajale järele?

Sisukord

	Lk.
5. Jagamine 10-, 100-, 1000-ga jne.	3
6. Täiskümnete, -sadade ja -tuhandete korrutamine . . .	7
7. Täiskümnete, täissadade ja täistuhandete jagamine täiskümnete, -sadade ja -tuhandetega	11
8. Korrutamine kahekohalise arvuga	15
9. Jagamine kahekohalise arvuga	20
10. Mitmekohaliste arvude korrutamine	26
11. Jagamine mitmekohaliste arvudega	30
12. Nullidega lõppevate arvude korrutamine ja jagamine	35
MILJARD	41
LIHTSAMAD MURRUD	47
ÜLESANDEID KORDAMISEKS.	
1. Peast-arvutamiseks	54
2. Peamurdmist ja naljaülesandeid	59
3. Kirjalikult arvutamiseks	62

Teine trükk

Vastutav toimetaja Joh. Käis

Ladumisele antud 25. II 1947. Trükkimisele antud 14. III 1947. Trükiary 5200. Paber 56 x 79, $\frac{1}{16}$. Trükipoognaid 4,5. Trükitähti trükipoognas 34560. Arvutuspoognaid 3,9. MB-02388. Tellim. nr. 613. Trükikoda „Kommunist“, Tallinn, Pikk t. 2.

На эстонском языке.

Б. Реа. Арифметика для III класса, 2 часть.

RBL. 1.20

A-16473

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00542491 8

210